

Harju Maakohus
Registriosakond
SISSE TULNUD

02-07-2009

Liana Kaar

364542

starman

KONSOLIDEERIMISGRUPI MAJANDUSAASTA ARUANNE AS STARMAN

Majandusaasta algus: 01.01.2008
Majandusaasta lõpp: 31.12.2008

Registrikood: 10069659

Aadress:
Akadeemia tee 28
12618, Tallinn
Eesti Vabariik

Telefon: +372 6 779 977
Faks: +372 6 779 907

E-mail: starman@starman.ee
Internet: www.starman.ee

Põhitegevused: kaabeltelevisiooni ja andmeside teenused

SISUKORD

KONSOLIDEERIMISGRUPI TEGEVUSARUANNE	2
KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	8
JUHAUSE KINNITUS KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE	8
KONSOLIDEERITUD KASUMIARUANNE	9
KONSOLIDEERITUD BILANSS	10
KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE	11
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE	12
LISAD KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE	13
Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused	13
Lisa 2 Müügitulu	23
Lisa 3 Muud äritulud ja ärikulud	23
Lisa 4 Finantstulud ja -kulud	24
Lisa 5 Tulumaksukulu	24
Lisa 6 Raha	24
Lisa 7 Nõuded	24
Lisa 8 Ettemaksed	25
Lisa 9 Varud	25
Lisa 10 Materiaalne põhivara	26
Lisa 11 Immateriaalne põhivara	27
Lisa 12 Laenukohustused	27
Lisa 13 Võlad	29
Lisa 14 Ettemaksed	29
Lisa 15 Omakapital	30
Lisa 16 Kapitali- ja kasutusrendid	31
Lisa 17 Tehingud seotud osapooltega	32
Lisa 18 Lisa konsolideeritud rahavoo aruande juurde	33
Lisa 19 Investeeringud tütarettevõtte aktsiatesse ja osadesse	33
Lisa 20 Puhaskasum aktsia kohta	34
Lisa 21 Vaidlused ja hagid	34
Lisa 22 Finantsinstrumendid ja riskide juhtimine	35
Lisa 23 Emaettevõtte konsolideerimata kasumiaruanne	37
Lisa 24 Emaettevõtte konsolideerimata bilanss	38
Lisa 25 Emaettevõtte konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne	39
Lisa 26 Emaettevõtte konsolideerimata rahavoo aruanne	40
AUDIITORI JÄRELDUSOTSUS	41
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	42
JUHAUSE JA NÕUKOGU ALLKIRJAD 2008 MAJANDUSAASTA ARUANDELE	43
MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EESTI MAJANDUSE TEGEVUSALADE KLASSIFIKAATORILE (EMTAK)	44

KONSOLIDEERIMISGRUPI TEGEVUSARUANNE

Üldist

Starman on Eesti suurim kaabellevivõrgu baasil teenuseid osutav telekommunikatsiooniettevõtte. Oma tegevuses on ettevõtte fookuseeritud kodukasutajatele.

2008 aastal jätkus Starmani edukas areng. Ettevõtte säilitas tugevad turupositsioonid kaabeltelevisiooni ja interneti valdkonnas ning parandas veelgi oma positsioone telefoniteenuse turul. Antud kolme teenuse osas pakub ettevõtte kodutarbijale turu parimaid lahendusi. Kolmikteenus on tänaseks kättesaadav enamikele ettevõtete klientidest. Kaabli kaudu levivate teenustega on Starman esindatud enamikes Eesti suuremates linnades, peamiselt tiheasustusega piirkondades. Ettevõtte kaabellevivõrk katab 49% Eesti majapidamistest. 2006 aasta detsembris täienes Starmani tooteportfell maapealse leviga tasulise digitaaltelevisiooni teenusega (*edaspidi DTT teenusega*). Eraldi positsioneeritud ZUUMtv levib õhu kaudu ning toote pakkumiseks ei kasuta Starman oma kaabellevivõrku. ZUUMtv läbi võib juba lähemas tulevikus oodata televisioonivaldkonnas märgatavat klientide lisandumist nende Eesti piirkondade arvelt, kus Starman seni ei olnud esindatud. ZUUMtv levialas elab 97% Eesti elanikest.

2007 aasta lõpus omandas Bancroft Private Equity LLP poolt juhitud finantsinvestorite konsortsium enamusosaluse Starmanis. Läbi ülevõtmispakkumise ning erinevate turutehingute suurendati pidevalt osalust ettevõttes. 2009 aasta märtsi lõpus viidi lõpule viimane tehing ning nüüd kuulub antud finantsinvestoreid ühendavale Baltic Moontech Investments Holding AS-le 100% Starmani aktsiatest. Antud sündmusega lõppes ka ettevõtte noteerimine Tallinna Börsil. Investorid, kes paigutasid oma raha Starmani aktsiatesse 2005 aasta juunis läbi viidud esmase avaliku pakkumise (*IPO*) käigus kasvasid oma vara uuele tuumikomanikule müügiga ligi 1,72 korda. Saavutatud turuväärtus - 1,17 miljardit krooni - näitab jätkuvat usku ettevõtte potentsiaali ka vahepeal oluliselt halvenenud üldise investeerimiskliima taustal.

Starmani konsolideerimisgrupi 2008 aasta kogutulud moodustasid 356,5 miljonit krooni, mis on 27% enam kui samal perioodil aasta tagasi. 2008 aasta amortisatsioonieelne ärikasum (EBITDA) oli 115,7 miljonit krooni ning tavapärasest äritegevusest aktsionäridele kuuluv puhaskasum 52,4 miljonit krooni, mis on vastavalt 24% ja 40% enam kui samad näitajad aasta tagasi. Häid tulemusi toetas õnnestunud pikaajaline tegevus traditsiooniliste teenuste osas, kus saavutati kõikide aegade parimad tulemused nii mahtude kui ka tulususe osas. Oodatult avaldas kasuminäitajatele negatiivset mõju algfaasis olev ZUUMtv. Ettevõtte majandustegevuse põhinäitajat - EBITDA-d - vähendas ZUUMtv otseselt 25,0 miljoni krooni võrra, millele lisanduvad veel mõningad kaudsed kulud, mida seoses mitmele erinevale tootele suunatusega ei ole võimalik täpselt eraldada. ZUUMtv negatiivset mõju konsolideerimisgrupi majandustulemustele võib oodata ka lähitulevikus; seevastu pikemas perspektiivis peaks uus toode tugevdama nii ettevõtte turupositsiooni kui kasumlikkust.

Finantssuhtarvud

Mõningad suhtarvud 2008 aasta majandustegevuse hindamiseks:

	2006	2007	2008
Käibe kasv	25%	19%	26%
EBITDA marginaal	40%	33%	32%
Ärikasumimarginaal	21%	13%	13%
Netomarginaal	19%	13%	11%
Tulud/keskmised aktivad	0,72	0,73	0,82
Omakapitali määr	58%	57%	54%
Laenu/omakapital	0,56	0,57	0,54
Laenu/EBITDA	1,19	1,41	1,18
Investeeringud/EBITDA	0,83	1,15	0,90

Lühiajaliste kohustuste kattekordaja*	1,09	0,91	0,82
Arvete käibesagedus (aastas)*	20,0	21,5	17,4

Abiks suhtarvude tõlgendamisel:

Käibe kasv = kasv eelneva aasta sama perioodiga võrreldes

EBITDA = ärikasum + amortisatsioon

EBITDA marginaal = EBITDA / tulud kokku

Ärikasumi marginaal = ärikasum / tulud kokku

Netomarginaal = aktsionäridele kuuluv puhaskasum / tulud kokku

Omakapitali määr = omakapital / varad kokku

Laenud = laenukohustused + pikaajalised laenukohustused

Lühiajaliste kohustuste kattekordaja = käibevara / lühiajalised kohustused;

Arvete käibesagedus = perioodi müügitulu / nõuded ostjate vastu perioodi lõpus

* Lühiajaliste kohustuste kattekordaja hindamisel tuleb arvestada Starmani bilansi eripäraga. Nimelt on bilansipäeva seisuga ettevõtte aktivates kliendinõuete hulk tugevasti alahinnatud, kuna suurema osa grupi kliendarvete maksetähtaeg on just möödunud ning uusi arveid ei ole veel arvesse võetud (antud olukorda iseloomustab ka tavalisest tunduvalt kiirem arvete käibesagedus).

Kontserni struktuur

Starmani konsolideerimisgruppi kuuluvad emaettevõttena AS Starman ning tütarettevõttena alates oktoobrist 2006 Eesti Digitaalteleviseiooni AS. Eesti Digitaalteleviseiooni AS-st 66% kuulub Starmanile ning 34% AS-le Levira. Eesti Digitaalteleviseiooni AS majandustulemused on konsolideerimisgrupi aruandes konsolideeritud rida-realt. 2008 aasta detsembri lõpus sooritas AS Starman olulise osamakse ülejäänud 34%-se osaluse omandamiseks Eesti Digitaalteleviseiooni AS-s. Sellest hetkest alates kajastub Eesti Digitaalteleviseiooni AS grupi aruannetes kui 100%-ne tütarettevõtte ning lõpetati vähemusosa kajastamine.

Üldise majanduskeskkonna mõju

Ettevõtte oli 2008 aasta plaanide tegemisel arvestanud varasemast keerulisema makromajandusliku taustaga. Eesti senise majanduskasvu mudeli jätkusuutmatuse sektorites, mis nautisid finantsasutuste lõtva krediitpoliitikat, oli selge juba varem. Sügisel lahvatanud ülemaailmne finantskriis tõi aga kohale hoopis uued realiteedid. Rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisena püsimine on meie majandusele muutunud äärmiselt keeruliseks. Küsimus ei ole vaid mitmete kaubanduspartnerite valuutade devalveerumises ning vajaduses kulutasemeid allapoole viia. Veelgi olulisema küsimusena on esile kerkinud usaldus. Tundub, et usalduse taastamine ei ole lühiajaline protsess ning raske on siin näha paremat eesmärki kui euro kasutuselevõtt.

Ettevõtte 2008 aasta tulemustele ülemaailmne finantskriis veel märgatavat mõju avaldada ei jõudnud ning tagasilöögid avalduvad pigem 2009 aastal. Ainsaks tõsiselt pärssivaks faktoriks muutus laenuuru sisuline seiskumine – väga lühikese ajavahemiku jooksul liikusid pangad oma poliitikas ühest äärmusest teise. Arvestades Starmani suhteliselt laia ja stabiilset kliendibaasi ning hästi positsioneeritud tooteid, peaks ettevõttel olema suhteliselt head väljavaated kriisiga toimetulekuks.

Tulud-kulud

Suurima osa Starmani 2008 aasta kogutuludest moodustasid traditsiooniliselt kaabeltelevisiooni- ja internetiteenused – andes vastavalt 42% ja 29% kogutuludest. Telefoniteenuse arvele jäi 16% ning teistest tunduvalt kiiremini kasvava DTT teenuse arvele 7% perioodi kogutuludest.

Kaabeltelevisiooni tulud kasvasid aastaga 18%. Turu orgaaniline kasv on viimastel aastatel toimunud peamiselt hinnatõusu arvelt. 2008 aasta I kvartalis jätkasid Starmani kaabeltelevisiooni hinnad lähenemist Eestiga sarnase elatustasemega riikide hindadele. Tavalise hinnatõusu kõrval toetavad keskmist tulu kliendi kohta (ARPU) ka struktuursed muudatused. Viimaste juures võiks mainida kolmikpakette, mis väiksemaid programmivalikuid ei sisalda, ning uusi võimalusi nagu digitaalteleviseioon.

Tulud internetiteenustest kasvasid aastaga 13%. Starman säilitas turuliidri positsiooni eraisikute püsiühenduste turul piirkondades, kus ollakse esindatud. Turu üldiste mõjudega kooskõlas näitas jätkuvat langust ARPU. Siiski võib viimasel ajal täheldada langustendentside teatavat vähenemist – 2008 aasta keskmine näitaja langes eelmise aasta sama tulemusega võrreldes 5%.

Nagu eeldada võis, on telefoniteenuse väga kiire kasvu periood läbi saanud – 2008 aastal oli käibekasv siiski veel 16%. 2007 aasta algusest tuleb täheldada varasemalt suhteliselt stabiilsena püsinud telefoniteenuse ARPU märgatavat vähenemist. Sarnane tendents jätkus ka 2008 aastal – perioodi keskmine näitaja langes eelmise aasta sama tulemusega võrreldes 12%.

Reaalsuses vaatleb Starman kaabeltelevisiooni, interneti ja telefoniteenust üheskoos. Kuna antud teenuste koospakkumine on olnud ettevõtte strateegias juba pikka aega ja teenustel on teineteisele toetav mõju, siis ei pruugi vastavate sektorite eraldi analüüsimine anda kõige tõepärasemat pilti. 2008 aastal oli kõigi antud teenuste keskmine kogutulu kliendi kohta 13% võrra suurem kui aasta tagasi.

ZUUMtv osas toimusid 2008 alguses olulised positiivsed arengud. Tänapäevaks on digitaalplatvormil esindatud 8 eestikeelset telekanalit sh. 3 peamist kohalikku kanalit. Kõikide peamiste kohalike telekanalite puudumine digitaalplatvormilt mõjutas kogu ZUUMtv esimest tegevusaastat ning oli oluline erinevus esialgse äriplaaniga võrreldes. Kui lisada siia positiivsed arengud seoses täielikult digitaalsele pildiedastusele ülemineku varasemaks toomisele 2 aasta võrra võrreldes esialgse 2012 aastaga, siis on Eesti Digitaaltelevisiooni AS-i varasemaga võrreldes tunduvalt paremad võimalused esialgse mahajäämuse korvamiseks. DTT teenuse tulud kasvasid 2007 aastaga võrreldes 4,6 korda; IV kvartali kasv võrreldes III kvartaliga oli 23%. 2008 detsembris moodustas DTT teenus juba 9,9% ettevõtte kogutuludest ning eeldatavasti suureneb see osakaal lähitulevikus veel oluliselt.

Varasemate aastatega võrreldes on oluliselt kasvanud kauba ja materjalide müügi osatähtsus. 2008 aastal aset leidnud 3,3 kordne kasv, on tingitud olulisest elavnemisest DTT teenuse turul. Tuleb silmas pida, et kauba ja materjalide müügil on ettevõtte jaoks vaid põhitegevust toetav eesmärk, mistõttu seda ei saa käsitleda eraldiseisva tuluallikana.

Starmani 2008 aasta tegevuskulud moodustasid 240,8 miljonit krooni, kasvades eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 28%. Tegevuskulude mõnevõrra kiirem kasv tuludest on märgatavalt seotud ZUUMtv-ga – algaasis oleva tootega seonduvate otseste kulude elimineerimisel on tegevuskulude kasv 12%. Tulenevalt programmitootjate hinnasurvest ning tugevnenud programmivalikust ületasid programmikulud 2008 aastal märkimisväärselt vastava valdkonna tulude kasvu. Olulisematest kululiikidest on aastataguse perioodiga võrreldes kiiret kasvutempot näidanud ka transpordikulud (kütuse ja kindlustuse hinnatõusud ning masinapargi suurenemine), kontorikulud (töötajate arvu kasvust tulenev kontoripinna suurenemine) ja tööjõukulud. Samas on mitmete kululiikide juures suudetud hakkama saada väikeste ning mõningatel juhtudel ka negatiivsete kasvunäitajatega. Eraldi märkimist väärib kulude vähenemine sidekanalisatsiooni rendi osas, kus on tagasiulatuvalt veel täiendavat potentsiaali (täiendav info vt. Lisa 14).

Tööjõukulud kasvasid aastaga 29%. Palgakulude hindamisel tuleb arvesse võtta, et antud näitaja hõlmab endas 81% kogu ettevõtte palgafondist, kuna ülejäänud osa vastavalt ettevõtte raamatupidamisreeglitele kapitaliseeritakse. Keskmine töötajate arv 2008 aastal oli 277 (2007 - 231). 31.12.2008 seisuga töötas ettevõttes 280 inimest, kellest 24% moodustasid osalise ajaga töötajad. Täistööajaga korrigeeritud keskmine töötajate arv oli 2008 aastal 235 ehk 16% enam kui sama näitaja aasta tagasi. Viimane näitaja suurenes peamiselt 2008 II kvartalis seoses kaabellevivõrgu laienemisega ning mõningate sisseostetud teenuste jätkuva vähendamisega. Juhatuse liikmete kapitaliseerimata palgakulu koos preemiatega oli 2008 aastal 7 391 tuhat krooni ning nõukogu liikmetel 90 tuhat krooni.

Varade hindamisest tulenevatest kuludest moodustasid halbade kliendinõuete provisjonid 2 297 tuhat krooni ehk 0,6% perioodi käibest (2007 - 0,4%). Varude kaod ja allahindlused moodustasid 2008 aastal 1 595 tuhat krooni (2008 - 752 tuhat krooni). Mõlemad näitajad on endiselt suhteliselt madalad; märgatav suurenemine on tingitud üldisest majanduskonjunkturi langusest.

2008 aasta EBITDA oli 115,7 miljonit krooni. ZUUMtv otsese mõju elimineerimine annab marginaaliks suurepärase 45%. Seega oli 2008 aasta traditsiooniliste teenuste osas kõikide varasemate aastatega võrreldes rekordiline.

Amortisatsioonikulud kasvasid aastaga 20%. Viimaste aastate laialdasest investeerimistegevusest tingituna on nende mõju kasuminäitajatele jätkuvalt suur. Siiski võib viimaste aastate jooksul esmakordselt täheldada amortisatsioonikulude kasvu aeglustumist. Arvestades traditsiooniliste teenuste jõudmist küpsesse faasi võib sarnase tendentsi jätkumist takistada vaid edukas kasv DTT teenuse vallas.

2008 aasta aktsionäridele kuuluv puhaskasum oli 39,2 miljonit krooni. Vähemusosanikele kuuluv tulem – vähemusosanike osa Eesti Digitaaltelevisiooni AS kahjumist – oli 15,6 miljonit krooni ulatuses negatiivne. Puhaskasumit mõjutas negatiivselt tavapärase äritegevusega mitte seotud kulu 13,0 miljonit krooni ulatuses (täpsemalt vt. lisad 4, 13 ja 17).

Bilanss, investeringud, finantseerimine

Starmani investeringud põhivarasse 2008 aastal moodustasid 103,8 miljonit krooni, mis on 3% vähem kui aasta tagasi. Investeringud jagunesid järgnevalt: kaabelvivõrgu ehitus ja renoveerimine – 52,9 miljonit, kliendiseadmed – 33,6 miljonit, interneti seadmed – 9,5 miljonit ja muud investeringud 7,8 miljonit krooni.

31.12.2008 seisuga ulatus Starmani võrk 280 tuhande majapidamiseni, millest 271 tuhat ehk 97% oli andmesidekõlblik võrk (31.12.2007 olid vastavad näitajad 266 tuhat, 251 tuhat ja 94%). 2008 aasta tähtsaim võrguinvesteering oli kaabelvivõrkude omandamine AS-lt NOM. Starmani võrgu geograafia täienes seeläbi Paldiski ning Kohilaga; turupositsiooni tugevdati Tallinnas Kristiine linnaosas ning Kadrinas. Mittekaasaegse võrgu soetamine vähendas ajutiselt andmesidekõlbliku võrgu osakaalu. Ettevõtte asus koheselt soetatud võrke moderniseerima. Suurem osa töödest on tänaseks lõpule viidud ning juba lähimas tulevikus on kõigil antud võrguga seotud olnud klientidel võimalus kasutada kõiki peamiseid Starmani poolt pakutavaid telekommunikatsiooniteenuseid. Lisaks tasub oluliste võrguinvesteeringu projektidena mainida võrgu laiendamist Tallinnas, eelkõige Kalamaja piirkonnas, Haapsalus ja Võrus ning võrgu andmesidekõlblikuks muutmist ning kaasaegse võrgu laiendamist Kuressaares, Valgas ja Paldises. Viimasest neist sai esimene Starmani täisdigitaalne võrk, kus interneti- ja telefoniteenuse kõrval pakutakse kaabeltelevisiooniteenust vaid digitaalsena.

Investeeringud teenuse tarbimiseks vajalikesse kliendiseadmetesse – telefonimodemitesse ja digiboksidesse – on otseselt seotud kliendikasvuga. Suurima osa kliendiseadmetesse tehtud investeeringutest andis kiirelt kasvav ZUUMtv. Investeeringud internetiseadmetesse toetasid peamiselt kvaliteeti üha kasvavate andmesidemahtude keskkonnas.

Jätkuvalt iseloomustavad Starmani bilanssi kõrge kapitaliseeritus, suhteliselt madal laenutase ning piisav likviidsus. 2008 aasta rahastamine toimus suuremas osas omavahendite arvelt. Välise laenukapitali mahud kasvasid kavandatud vähem – kasv 5,3 miljonit krooni moodustab vaid 5% perioodi põhivara investeeringutest. Tingituna kohalike pankade riskikartlikkusest, mis jõudis IV kvartalis ülemaailmse rahanduskriisi tingimustes tasemele, kus mõistlikul viisil finantseeritavateks ei peetud enam ka üsnagi kindlaid äriprojekte, kaasati aasta lõpus 28,2 miljonit krooni ulatuses laenukapitali ettevõtte põhiomanikult. Varude kõrge tase 31.12.2008 seisuga on peamiselt tingitud Eesti Digitaaltelevisiooni AS bilansis kajastuvatest ZUUMtv pakkumiseks mõeldud digiboksidest ning lähituleviku võrguehitusprojektidest. Zuumtv pakkumiseks mõeldud digibokside tarnegraafikut ning uue tootega seonduvaid eeldatavaid turumahte arvestades võib siinpuhul kõrget varude taset eeldada ka edaspidi.

Organisatsioon

Organisatsioon on viimastel aastatel jõudnud suhteliselt küpsesse faasi. Väljakutseteks ei ole niivõrd enam uued ärivõimalused kui olemasolevate efektiivsem ärakasutamine. Keskkel kohal on kvaliteet, kus 2008 aastal parandati varasemaid häid näitajaid veelgi saavutades senise tegevusajaloo parimad tulemused.

Starmani kvaliteedijuhtimissüsteem on alates 2005 aastast ülesehitatud ja rakendatud vastavalt standardi ISO 9001:2000 nõuetele. Ettevõtte on olulisimates kvaliteedivaldkondades kehtestanud konkreetsed, pidevalt jälgitavad mõõdikud, millest tähtsaimatena võiks välja tuua teenuse püsivuse (ingl. keeles *uptime*), võrgu kvaliteeti iseloomustavad näitajad nagu erinevad signaali

nivood ning signaali ja müra suhted, kliendikõnede vastuvõtmise mitmed näitajad, uue teenuse kättesaadavaks tegemise ajalised näitajad ja rikete kõrvaldamise kiiruse näitajad.

Viimastel aastatel aset leidnud andmesidemahtude kiirele kasvule reageeriti jätkuvalt kaabellevivõrgu jagamisega väiksemateks optilisteks piirkondadeks (ingl. keeles *node*). Jagamise arv oli 2008 aastal ettevõtte senise tegevusajaloo suurim. Antud investeeringutest tulenevalt langes võrgu koormus ning paranesid mitmed võrgu kvaliteeti iseloomustavad näitajad, mis klientidele tähendab veelgi kvaliteetsemat ja stabiilsemat teenust. Võrgu keskmine *uptime* näitaja oli 2008 aastal 99,9%. Suurema osa sellest vähesest ajast, mil teenus ei toimi moodustavad jätkuvalt elektrikatkestused, millele oskab ettevõtte ka üha operatiivsemalt reageerida. 93% Starmani võrgus olevatest modemitest vastas 2008 aastal kõikidele ettevõtte poolt kehtestatud kvaliteedinormidele; kusjuures kõikidele kvaliteedinormidele mittevastamine ei tähenda probleemi, vaid suuremat tõenäosust probleemi tekkimiseks.

2008. aasta jooksul toimus edukalt Starmani klientide telefoni töö ümber korraldamine. Selle käigus täiustati veelgi klientide automaatteenindamise süsteemi tagasihelistamispalvete käsitlemise osas. Samuti lõpetati ühtlaselt kõrge teeninduskvaliteedi tagamise huvides koostöö firmavälise kõnekeskusega ja Starman asus kõiki enda klientide kõnesid käsitlema ise. Starman tagasi läbi kogu 2008. aasta klientide telefonile vastamise heal tasemel, mis oli kvartalite lõikes 86-89% vahemikus.

2008. aastal arendas Starman oluliselt ZUUMtv teenuseks vajalike antennisüsteemide paigaldust. Käivitasime klientide jaoks mugava ja soodsa esmase tasuta tehnika visiidi süsteemi, mis oluliselt parandas teenuse kvaliteetset kättesaadavust. Vastava süsteemi käivitamine toimus aasta esimesel poolel piisavalt kiiresti välise koostööpartnerite abil, kes on nüüdseks, kui töömahud on stabiliseerunud valdavalt asendatud stabiilsemate ja efektiivsemate oma töötajatega.

Starmani klientide teenindus pälvis 2008. aastal mitmeid väliseid tunnustusi:

- * DIVE telekommunikatsiooni sektori teeninduskvaliteedi uuringu alusel sektori parim teenindusettevõtte
- * Emori peamiste teenindusvaldkondade teeninduskvaliteedi Eesti Teenindusindeksi alusel üks parimatest teenindusettevõtetest
- * Portaali Heateenindus.ee poolt korraldatava aasta teenindustegude konkursi teine koht

2008 aastal suurendati jätkuvalt organisatsioonisisese tarkvaraarenduse süsteemsust. Ettevõtte on enamuse kasutusel olevast kliendihaldustarkvarast loonud ise. 2008 aastal juurutatud lahendustest võiks mainida otseturunduse mooduli loomist, klientide telefoni automaatteenindamise edasiarendusi, täiendavaid lahendusi tehnikute töökorralduses ZUUMtv puhul ning mitmeid krediidiriski juhtimise vahendeid nagu võlglaste automaatne väljalülitus ja tagasilülitus, SMS meeldetuletused ja automaatkõned ning täiendused Kredidiinfo andmete kasutamisel.

Tehtud turu-uuringud toetasid meie teadmisi Starmanist kui kohalikul jaeturul tuntud brändist. Oluliselt paranes ZUUMtv tuntus ja turupositsioon. Jätkuvalt kõrget huvi tuleb täheldada erinevate Starmani kolmikpakettide vastu. Heades tulemustes on lisaks soodsale pakkumisele ja kvaliteetsele teenusele oma osa ka oskuslikul turustamisel. Ettevõtte oli jätkuvalt märgatav läbi erinevate reklaamikampaaniate; samas jätkati viimastel aastatel alustatud otseturunduse osakaalu suurendamist. Suve lõpus otsustas ettevõtte värskendada oma visuaalset identiteeti ning tulla välja Eestis ainulaadse veebilehe ja uue reklaamikeelega. See teatud aktsendimuudatus väljendub muuhulgas ka augustikuus Rävala pst 19 avatud uue esinduse kujunduses, mis on juba leidnud positiivset äramärkimist disainispetsialistide hulgas.

Lähitulevik

2009 aastal jätkab Starman pingutusi, et olla parim kodukasutajatele orienteeritud telekommunikatsiooniteenuse pakkuja Eestis.

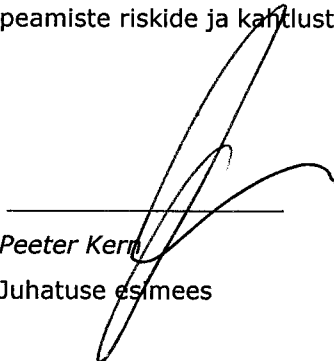
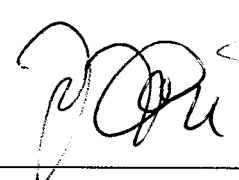
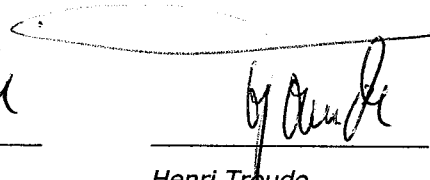
Ettevõtte jälgib tähelepanelikult arenguid majanduskeskonnas, milles meie jaoks nähtavasti üheks olulisemaks näitajaks saab olema tööpuuduse määr.

Põhiteenuste osas loodame käesolevalt aastalt mahtude säilimist. Olulist kasvupotentsiaali kätkeb endas jätkuvalt ZUUMtv. Kuigi üldine ebakindlus tarbimisotsustele kasuks ei tule, on üleminek täielikult digitaalsele pildiedastusele üpris lähedal.

Käesoleval hetkel on alustatud Starmani ja tema emaettevõtja – Baltic Moontech Investments Holding AS – äritegevuste ühendamise. Emaettevõtja tegevus ühendatakse Starmaniga ning emaettevõtja lõpetab selle tulemusena tegevuse. Ettevõtete ühendamine võib muuta Starmani senist investeerimis- ja finantseerimispoliitikat.

Juhtkonna deklaratsioon tegevusaruandele

Kontserni juhatus kinnitab, et tegevusaruanne annab õige ja õiglase ülevaate ettevõtte ja Kontserni kui terviku äritegevuse arengust ja tulemustest ning finantsseisundist ning sisaldab peamiste riskide ja kahtluste kirjeldust.

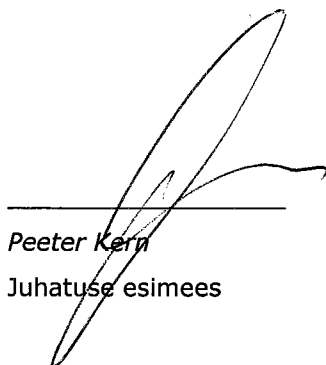

_____
Peeter Kern
Juhatuse esimees
_____
Rändy Hütsi
Juhatuse liige
_____
Henri Treude
Juhatuse liige

31. märts 2009. a.

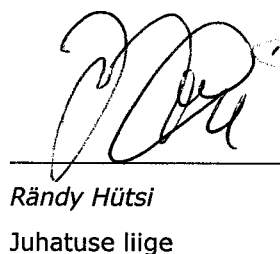
KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**JUHATUSE KINNITUS KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE**

Käesolevaga deklareerime oma vastutust lehekülgedel 8 kuni 40 esitatud konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruande koostamise eest ja kinnitame, et:

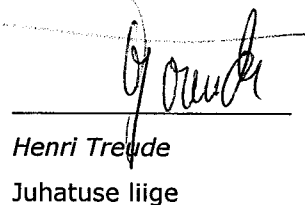
1. konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses IFRS-iga;
2. konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt kontserni finantsseisundit, majandustulemusi ja rahavoogusid;
3. kontsern ja emaettevõtte on jätkuvalt tegutsevad.

Peeter Kern
Juhatuse esimees

Rändy Hütsi
Juhatuse liige

Henri Treude
Juhatuse liige

31. märts 2009. a.

KONSOLIDEERITUD KASUMIARUANNE

tuhandetes kroonides, aasta kohta

	2008. a .	2007. a .	Lisad
Müügitulu	353 838	279 908	2
Muud äritulud	2 672	1 910	3
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-135 556	-98 260	3
Mitmesugused tegevuskulud	-44 331	-42 975	3
Tööjõukulud	-60 417	-46 711	3
Põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus	-68 792	-57 509	10,11
Muud ärikulud	-464	-659	3
Ärikasum	46 950	35 704	
Finantstulud ja -kulud	-23 279	-5 825	4
Kasum enne maksustamist	23 671	29 879	
Tulumaks	0	-2 577	5
Puhaskasum	23 671	27 302	
Vähemusomanike osa puhaskasumist	-15 572	-10 165	
Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist	39 243	37 467	
Tava-puhaskasum aktsia kohta EEK	3,01	2,87	20
Lahustatud puhaskasum aktsia kohta EEK	3,01	2,85	20

KONSOLIDEERITUD BILANSS

tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember

	2008. a.	2007. a.	Lisad
VARAD			
Käibevara			
Raha	14 636	14 943	6
Nõuded	20 849	13 734	7
Ettemaksed	2 225	1 558	8
Varud	33 805	28 685	9
Käibevara kokku	71 515	58 920	
Põhivara			
Materiaalne põhivara	381 390	347 333	10
Immateriaalne põhivara	41 325	975	11
Põhivara kokku	422 715	348 308	
VARAD KOKKU	494 230	407 228	
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	33 716	25 049	12
Võlad	95 446	37 184	13
Ettemaksed	2 647	2 498	14
Lühiajalised kohustused kokku	131 809	64 731	
Pikaajalised kohustused			
Pikaajalised laenukohustused	103 019	106 388	12
Muud pikaajalised võlad	3 927	4 305	14
Pikaajalised kohustused kokku	106 946	110 693	
Kohustused kokku	238 755	175 424	
OMAKAPITAL			
Vähemusosalus	0	4 647	
Aktsiakapital	130 536	130 536	
Kohustuslik reservkapital	6 678	4 805	
Jaotamata kasum	118 261	91 816	
Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital kokku	255 475	227 157	
Omakapital kokku	255 475	231 804	15
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	494 230	407 228	

For identification purposes only

 ERNST & YOUNG
 20.04.2009

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

tuhandetes kroonides, aasta kohta

	Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital				Vähemus-osalus	Omakapital kokku
	Aksia-kapital	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku		
31.12.2006. a.	130 536	2 607	65 684	198 827	3 252	202 079
Vähemusosanike sissemaksed	0	0	0	0	11 560	11 560
Dividendide väljakuulutamise	0	0	-9 137	-9 137	0	-9 137
Reservkapitali moodustamine	0	2 198	-2 198	0	0	0
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	37 467	37 467	-10 165	27 302
31.12.2007. a.	130 536	4 805	91 816	227 157	4 647	231 804
Reservkapitali moodustamine		1 873	-1 873	0	0	0
Vähemusosaluse soetamine			-10 925	-10 925	10 925	0
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	39 243	39 243	-15 572	23 671
31.12.2008. a.	130 536	6 678	118 261	255 475	0	255 475

Täiendav informatsioon omakapitali liikumiste kohta on esitatud lisas 15.

For identification purposes only

ERNST & YOUNG
2004-2009

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

tuhandetes kroonides, aasta kohta

	2008. a.	2007. a.	Lisad
Rahavood äritegevusest			
Puhaskasum	23 671	27 302	
Puhaskasumi korrigeerimised	81 168	66 989	18
Äritegevusega seotud käibevara muutus:			
Lühiajalised nõuded ja ettemaksed, v.a. laenud ja intressid	-10 079	-1 060	7,8
Varude muutus	-4 524	-5 216	9
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus:			
Kreditoorne võlgnevus	8 592	8 545	13
Ettemaksed	-229	220	14
Rahavood äritegevusest kokku	98 599	96 780	
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus	-96 381	-95 460	18
Materiaalse ja immateriaalse põhivara müük	1 627	665	
Vähemusosaluse soetus	-20 000	0	19
Saadud intressid	824	450	
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-113 930	-94 345	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Laenude tagasimaksed	-751	-751	12
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-29 499	-21 015	
Makstud intressid	-10 048	-6 458	
Saadud raha müügi-tagasirendi tehingutest	27 158	29 170	
Saadud laenud	28 164		
Vähemusomanike sissemaksed aktsiakapitali	0	11 560	
Makstud dividendid	0	-9 137	15
Makstud dividendide tulumaks	0	-2 577	15
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	15 024	792	
RAHAVOOD KOKKU	-307	3 227	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	14 943	11 716	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-307	3 227	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	14 636	14 943	6

LISAD KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE**Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused****Üldine informatsioon**

AS-i Starman 31. detsembril 2008 a. lõppenud majandusaasta raamatupidamise aastaaruanne kinnitati vastavalt juhatuse otsusele 31. märtsil 2009. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule, kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heaks kiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab endas ka raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosoleku poolt. Aktsionäridel on õigus juhatuse poolt koostatud ja kinnitatud majandusaasta aruannet mitte heaks kiita ning nõuda uue aruande koostamist.

AS Starman on Eestis asutatud ja tegutsev ettevõtte, mille keskmine töötajate arv koos tütaretevõttega 2008. a. oli 277 (2007. a. 231).

Kontserni kuulub AS Starman ning tema tütaretevõtte AS Eesti Digitaalteleviseiooni AS. AS Starmanil on tüharetevõttes 100% osalus.

Kontserni põhitegevusalad on kaabeltelevisiooni ja andmeside teenuste osutamine.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega ja põhineb soetusmaksumuse printsiibil, v.a. juhtudel, mis on kirjeldatud järgnevates arvestusmeetodites teisiti. Raamatupidamisaruanne on koostatud tuhandetes kroonides.

Muudatused raamatupidamispõhimõtetes

Konsolideeritud finantsaruanne koostatakse järjepidevuse ja võrreldavuse põhimõtete alusel, mis tähendab, et kontsern järgib alati samu raamatupidamispõhimõtteid ja esitusviisi. Raamatupidamispõhimõtteid ja esitusviisi muudetakse üksnes juhul, kui seda nõutakse uute või muudetud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) ja nende tõlgenduste alusel või kui uus raamatupidamispoliitika ja/või esitusviis annab objektiivsema ülevaate kontserni finantsseisust, finantstulemustest ja rahavoogudest.

a) Muudetud rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid, uued rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid ja rahvusvahelise finantsaruandluse tõlgendamise komitee (IFRIC) tõlgendused

Käesoleva finantsaruande koostamisel kasutatud raamatupidamispõhimõtted ja esitusviis on kooskõlas eelmisel majandusaastal rakendatud põhimõtetega. Peale selle on vastu võetud järgmised uued/muudetud standardid, mis ei mõjutanud oluliselt 2008. aasta finantstulemusi ja avalikustatavat teavet:

- IFRIC 11 IFRS 2 „Tehingud kontserni- ja omaaktsiatega“;
- IFRIC 12 „Teenuste kontsessioonikokkulepped“;
- IFRIC 13 „Kliendilojaalsuse programmid“;
- IFRIC 14 IAS 19 „Kindlaksmääratud hüvitisega vara limiit, minimaalse rahastamise nõuded ja nende koostoime“;
- IFRIC 16 „Välismaisesse äriüksusesse tehtud netoinvesteeringu riskimaandamine“;
- IAS 39 ja IFRS 7 muudatused „Finantsvarade ümberliigitamine“.

b) Uued rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid ja tõlgendused, mis on välja antud, kuid veel ei kehti

Kontserni juhtkonna hinnangul ei mõjuta uued või muudetud rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid ja nende tõlgendused, mis olid käesoleva konsolideeritud finantsaruande koostamise ajaks välja antud, kuid polnud veel jõustunud ning mida kontsern ennetavalt ei kasutanud, kontserni varade ja kohustuste väärtust seisuga 31. detsember 2008. Kontsern rakendab nende jõustumise kuupäevast alates järgmisi standardeid ja tõlgendusi:

- IAS 1 „Finantsaruannete esitamine (muudetud)”; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes. Muudatused hõlmavad uue terminoloogia kasutuselevõttu, muudatusi omakapitali tehingute kajastamise esitusviisis, täiendavalt tutvustab standard koondkasumiaruande mõistet ning uusi nõudeid tagasiulatuvalt parandatud raamatupidamisaruande esitusviisile.
- IFRS 8 „Tegevussegmentid”; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes. Standard sätestab nõuded teabe avaldamiseks tegevussegmentide kohta, ettevõtte toodete ja teenuste kohta, geograafiliste piirkondade kohta, kus ettevõtte tegutseb ning suuremate klientide kohta. IAS 14 Segmentiaruandlus asendub IFRS 8-ga.
- IAS 23 „Laenukasutuse kulutused (muudetud)”; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;
- IFRS 1 „Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt” ning IAS 27 „Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded”; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;
- IFRS 3R „Äriühendused” ning IAS 27R „Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded”; kohaldatakse 1. juulil 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;
- IAS 32 „Finantsinstrumendid: esitamine” ning IAS 1 „Finantsaruannete esitamine – tagasimüüdavad finantsinstrumendid ja likvideerimisel tekkivad kohustused”; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;
- IAS 39 „Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine – arvestatavad riskimaandusinstrumendid”; kohaldatakse 1. juulil 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;
- IFRS 2 „Aktsiapõhine makse (muudatused)”; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;
- IFRIC 15 „Kinnisvara ehituslepingud”; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;
- IFRIC 17 Mitterahaliste varade jaotamine omanikele; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;
- IFRIC 18 Varade üleandmine klientide poolt; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes.

c) IFRS-ide täiendused

2008. aasta mais andis IASB välja oma esimese standardite muutuste kogumiku, mille eesmärk on vasturääkivuste kõrvaldamine ja sõnastuse täpsustamine. Kogumik sisaldab eraldi üleminekusätteid iga standardi kohta ning enamikke muudatustest kohaldatakse 01. juulil 2009 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele. Kontserni hinnangul ei mõjuta need muutused oluliselt raamatupidamisaruandeid.

- IFRS 7 Finantsinstrumendid: avalikustatav teave
- IAS 1 Finantsaruannete esitamine
- IAS 8 Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead
- IAS 10 Bilansipäevajärgsed sündmused.
- IAS 16 Materiaalsed põhivarad
- IAS 18 Müügitulu
- IAS 19 Hüvitised töötajatele
- IAS 20 Valitsusepoolse sihtfinantseerimise arvestamine ja valitsusepoolse
- IAS 23 Laenukasutuse kulutused
- IAS 27 Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded
- IAS 28 Investeeringud sidusettevõtetesse

- IAS 29 Finantsaruandlus hüperinflatiivsetes majanduskeskkondades
- IAS 31 Osalemised ühisettevõtmistes
- IAS 34 Vahefinantsaruandlus
- IAS 36 Varade väärtuse langus
- IAS 38 Immateriaalsed varad
- IAS 39 Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine
- IAS 40 Kinnisvarainvesteeringud
- IAS 41 Põllumajandus

A. Konsolideerimine

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab AS-i Starman ja selle tütaretevõtte finantsnäitajaid konsolideerituna rida-realt. Tütaretevõtteid konsolideeritakse alates kuupäevast, mil valitsev mõju on kontsernile üle läinud ning nende konsolideerimine lõpetatakse kuupäevast, mil kontsernil valitsevat mõju enam ei ole.

Tütaretevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõttel on kontroll. Tütaretevõtet loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütaretevõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütaretevõtte tegevus- ja finantspoliitikat.

Tütaretevõtted kasutavad oma aruannete koostamisel samu arvestuspõhimõtteid, mis emaettevõttegi. Kõik kontsernisisesed tehingud, nõuded ja kohustused ning realiseerimata kasumid ja kahjumid kontserni ettevõtete vahel toimunud tehingutelt on raamatupidamise aastaaruandes täies ulatuses elimineeritud. Realiseerimata kahjumeid ei elimineerita, kui sisuliselt on tegemist vara väärtuse langusega.

Vähemusosalus, milleks on see osa tütaretevõtete kasumist või kahjumist ning netovarast, mis ei kuulu kontsernile, kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes ja bilansis (omakapitali koosseisus) eraldi real.

Uued tütaretevõtted kajastatakse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes ostumeetodil. Tütaretevõtete soetusmaksumus jagatakse varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglasele väärtusele omandamise kuupäeva seisuga. See osa soetusmaksumusest, mis ületab soetatud varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglast väärtust, kajastatakse firmaväärtusena (vt. arvestuspõhimõtet I). Juhul, kui õiglane väärtus ületab soetusmaksumust, siis see vahe kajastatakse koheselt täies ulatuses perioodituluna (kasumiaruandes real "Mitmesugused tegevuskulud").

B. Täiendav informatsioon emaettevõtte kohta

Vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele tuleb lisades avaldada informatsioon konsolideeriva üksuse konsolideerimata põhjaruannete kohta, kuigi see finantsinformatsioon ei ole nõutud finantsaruannetes, mis on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Emaettevõtte põhjaruanded, mis on avalikustatud lisades 23-26, on koostatud kasutades samu arvestusmeetodeid ja hindamisaluseid, mida on kasutatud konsolideeritud aruannete koostamisel.

Emaettevõtte konsolideerimata bilansis (esitatud lisas 24) on investeeringud tütaretevõtetesse kajastatud soetusmaksumuse meetodil. See tähendab, et investeering kajastatakse algselt tema soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstava tasu õiglane väärtus ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega. Investeeringu bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viib kontsern läbi vara kaetava väärtuse hindamise. Kui hinnanguline kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus, siis hinnatakse investeering alla kuni kaetava väärtuseni (kõrgem kahest: kasutusväärtus ja õiglane väärtus miinus müügikulutused). Allahindlus kajastatakse aruandeperioodi finantskuluna.

Tütaretevõtete poolt makstud dividendid kajastatakse sel hetkel, kui emaettevõttel tekib õigus neile dividendidele, finantstuluna, v.a. see osa dividendidest, mis makstakse välja selle vaba

omakapitali arvelt, mille tütarettvõtte oli teeninud välja enne selle ettevõtte soetamist kontserni poolt. Selline osa dividendidest kajastatakse investeringu vähendusena.

Soetusmaksumuses kajastatavate investeringute osas vaata täiendavat informatsiooni arvestuspõhimõttest F.

C. Välisvaluutas fikseeritud tehingud

Emaettevõtte arvestusvaluutaks on Eesti kroon, mis on ka kontserni konsolideeritud ja emaettevõtte konsolideerimata aruannete esitusvaluutaks; kõiki teisi valuutasid loetakse välisvaluutadeks.

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtivad Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeva seisuga ümber Eesti kroonidesse bilansipäeval ametlikult kehtiva Eesti Panga valuutakursside alusel.

Ümberhindamise tulemusena saadud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes finantstuludes ja -kuludes.

D. Tulu kajastamine

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtusest. Kui tasumine toimub tavatingimustest pikema perioodi jooksul, kajastatakse tulu saadava tasu nüüdisväärtusest.

Kaupade müügist (sh. järelmaksuga müügist) tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt lähtudes sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastavalt nõudeõiguse tekkimisele.

Tulu kajastamine liitumistasudest

Liitumistasud kajastatakse tuluna arvestades ühelt poolt liitumisega seotud investeringu kasulikku eluiga ning teiselt poolt juhtkonna hinnangut uute liitujate püsivuse osas. Liitumistasud kantakse tulusse 7 aasta jooksul.

E. Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. kassas ja panga arvelduskontodel olev raha, raha teel, kuni 3-kuulised tähtajalised deposiidid ning rahaturufondide jt. sarnaste kõrge likviidsuse ning madala intressiriskiga fondide osakud.

F. Finantsvarad

Kõik finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi, sealhulgas tasud vahendajatele ja nõustajatele, tehinguga kaasnevad mittetagastatavad maksud ja muud sarnased kulutused v.a. selliste finantsvarade, mida kajastatakse õiglasest väärtusest muutusega läbi kasumiaruande, soetamisega seotud kulutused.

Kõik tavapärastel tingimustel toimuvad finantsvarade ostud ja müügid kajastatakse nende tehingute tehingupäeval, s.t. päeval, mil kontsern võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks. Tavapärasel turutingimusel toimuvaks nimetatakse selliseid oste ja müüke, mille puhul ostetava või müüdava finantsvara üleandmine müüjalt ostjale toimub antud turul väljakujunenud või vastavate turegulegatsioonidega nõutud perioodi jooksul.

Edasise kajastamise eesmärgil jagatakse finantsvarad järgmistesse gruppidesse:

- Finantsvarad, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (sellesse gruppi kuuluvad kauplemiseesmärgil soetatud aktsiad, osakud, võlakirjad, mida ei kavatseta hoida lunastustähtajani ja muud väärtpaberid ning positiivse väärtusega tuletisinstrumentid);
- Lunastustähtajani hoitavad investeeringud (sellesse gruppi kuuluvad kindla lunastustähtajaga võlakirjad, mida kavatakse hoida lunastustähtajani);
- Laenud ja nõuded (sellesse gruppi kuuluvad antud laenud, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded);
- Müügiotel finantsvarad (sellesse gruppi kuuluvad kõik ülejäänud finantsvarad, mis ei kuulu eelpool nimetatud gruppidesse).

Pärast algset arvelevõtmist kajastatakse kõiki finantsvarasid õiglasel väärtuses, v.a.:

- a) nõuded teiste osapoolte vastu, mida kontsern ei ole soetanud edasimüügi eesmärgil ja lunastustähtajani hoitavad finantsinvesteeringud – kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses;
- b) investeeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse, mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata (k.a. selliste varadega seotud tuletisinstrumentid) – kajastatakse soetusmaksumuses.

Õiglasel väärtuses kajastatavad finantsvarad

Õiglasel väärtuses kajastatavad finantsvarad hinnatakse igal bilansipäeval ümber hetke õiglasele väärtusele, millest ei ole maha arvatud võimalikke vara realiseerimisega kaasnevaid tehingukulutusi. Börsil noteeritud väärtpaberite puhul baseerub õiglane väärtus bilansipäeva sulgemishindadel ja Eesti Panga ametlikel valuutakurssidel. Börsil noteerimata väärtpaberite puhul kasutatakse õiglast väärtust, mille leidmisel võetakse aluseks kogu kontsernile kättesaadav info investeeringu väärtuse kohta.

Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid, kasumid ja kahjumid õiglasel väärtuses kajastatavate finantsvarade realiseerimisel nagu ka intressid ja dividendid vastavate väärtpaberitelt kajastatakse kasumiaruande real "Finantstulud ja -kulud".

Müügiotel finantsvara mõõdetakse õiglasel väärtuses, v.a. need investeeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse, mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata ja mida mõõdetakse soetusmaksumuses. Müügiotel finantsvarade õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid/kahjumid kajastatakse otse omakapitalis real "ümberhindluse reserv". Ümberhindluse reserv klassifitseeritakse vara realiseerimisel või vara väärtuse languse tuvastamisel kasumiaruandesse. Väärtuse languse korral omakapitalist kasumiaruandesse ümberklassifitseeritav summa on finantsvara soetusmaksumuse (millest on maha arvatud kõik tagasimakstud põhimaksud ja amortisatsioon) ja antud hetke õiglase väärtuse vaheline erinevus, millest on maha arvatud eelnevalt kasumiaruandes kajastatud kõnealuse finantsvara kõik vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Nõuded ja lunastustähtajani hoitavad finantsinvesteeringud

Nõuded teiste osapoolte vastu, mida kontsern ei ole soetanud edasimüügiks, ja lunastustähtajani hoitavad finantsvarad kajastatakse edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Korrigeeritud soetusmaksumus arvutatakse kogu finantsvara kehtivusperioodi kohta, kusjuures arvesse võetakse igasugune soetamisel tekkinud diskonto või preemia ning tehinguga otseselt seotud kulutused.

Korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kajastatavaid finantsvarasid hinnatakse alla juhul, kui on tõenäoline, et nende kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus. Korrigeeritud soetusmaksumusel kajastatavate finantsvarade kaetav väärtus on finantsvarast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus diskonteerituna esmasel kajastamisel fikseeritud efektiivse intressimääraga. Äritegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes

ärikuluna (real "Mitmesugused tegevuskulud") ning investeerimistegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes finantskuluna.

Individuaalselt oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse võimalusel iga objekti jaoks eraldi. Kui nõuete individuaalne hindamine ei ole nõuete arvust tulenevalt võimalik, siis hinnatakse individuaalselt ainult olulisi nõudeid. Ülejäänud nõudeid hinnatakse kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas. Nõuded, mille sissenõudmiseks ei ole võimalik või majanduslikult kasulik meetmeid rakendada, on hinnatud lootusetuks ning bilansist välja kantud. Nõudeid hinnatakse ebatõenäoliselt laekuvaks ka varem, kui on muid sündmusi, mis viitavad sellele, et nõude kaetav väärtus on väiksem kui nõude bilansiline väärtus.

Varem alla hinnatud nõude laekumisel või muude sündmuste korral, mis näitavad, et allahindlus ei ole enam põhjendatud, kajastatakse allahindluse tühistamine kasumiaruandes selle kulu vähendusena, kus allahindlus algselt kajastati.

Soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad

Soetusmaksumuses kajastatavaid finantsvarasid tuleb hinnata alla nende kaetavale väärtusele juhul, kui viimane on finantsvara bilansilisest maksumusest madalam. Soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade kaetav väärtus on finantsvarast eeldatavasti tulevikus saadavad rahavood diskonteerituna turu keskmise tulususemääraga sarnaste finantsvarade suhtes. Finantsvara allahindlus kajastatakse kasumiaruandes finantskuluna.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui kontsern kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest

G. Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast, ostuga kaasnevast tollimaksust, muudest mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega otseselt seotud veokuludest, millest on maha arvatud hinnaalandid. Varude soetusmaksumuse kindlaks määramisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit.

Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimismaksumusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna ja kajastatakse kasumiaruande real "Kaubad, toore, materjal ja teenused".

H. Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta juhul, kui on tõenäoline, et nende kasutamisega seoses saadakse tulevikus majanduslikku kasu.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest.

Edaspidi kajastatakse materiaalet põhivara soetusmaksumuses, miinus akumulieeritud kulum ja võimalikud vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Põhivara hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele (kõrgemale kahest – kas õiglase väärtus miinus müügikulutused või kasutusväärtus), kui see on madalam vara bilansilisest jääkväärtusest. Vara väärtuse test hindamiseks, kas vara kaetav väärtus on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioone, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlus kajastatakse perioodikuluna kasumiaruandes real "muud ärikulud".

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas on indikatsiooni, mis viitaks sellele, et varem kajastatud allahindlus ei ole enam põhjendatud. Juhul, kui selliseid indikatsioone on, siis leitakse vara kaetav väärtus ja vajadusel tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, kulu vähendusena.

Arvelevõetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud järgmised kriteeriumid: (a) on tõenäoline, et ettevõtte saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning (b)

nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Amortisatsioonimäärad aastas on põhivara gruppidele järgmised:

• Ehitised ja rajatised	2,5%-5%
• Kaabellevivõrgud	8%
• Peajaamad	12,5-14,29%
• Modemid	20-25%
• Digiboksid	20%
• Masinad ja seadmed	20-25%
• Muu inventar, tööriistad ja sisseseade	20-40%
• Teenuse osutamisega seotud seadmed	16,67-50%

Maad ei amortiseerita.

Vara amortiseerimine lõpetatakse kui vara lõppväärtus, milleks on summa, mida ettevõtte saaks vara võõrandamisel täna, juhul kui vara oleks sama vana ja samas seisukorras, nagu ta on eeldatavasti tema kasuliku eluea lõppedes, ületab tema bilansilist jääkmaksumust.

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, s.t edasiulatuvalt.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui ettevõtte ei eelda selle vara kasutamisest või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, kasumiaruandes real "Muud äritulud" või "Muud ärikulud".

Materiaalse põhivara objektid, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul, klassifitseeritakse ümber müügiotel põhivaraks, mida kajastatakse bilansis eraldi real. Müügiotel põhivara amortiseerimine lõpetatakse ning seda kajastatakse kas bilansilises jääkmaksumuses või õiglasel väärtuses (miinus müügikulutused), sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

I. Immateriaalne põhivara

Äriühendustest eraldi omandatud immateriaalsed varad võetakse arvele ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on kontserni poolt kontrollitav;
- on tõenäoline, et kontsern saab objekti kasutamisest tulevikus tulu;
- objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalsed varad, mis on omandatud läbi äriühenduse, võetakse arvele firmaväärtusest eraldi, kui need varaobjektid on eraldatavad või on tekkinud lepingulistest või muudest juriidilistest õigustest ja nende õiglast väärtust saab omandamise kuupäeval usaldusväärselt hinnata.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse immateriaalset põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Immateriaalsete varade puhul hinnatakse, kas tegemist on piiratud või määramata kasulike elueaga varaga. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset amortisatsiooni meetodit. Amortisatsioonimäärad aastas on järgmised:

- Ostetud litsentsid, kaubamärgid jne. 20-33%

Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse vara amortisatsioonikulu kajastatakse kasumiaruande kirjel "Põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus". Piiratud elueaga immateriaalsete varade amortisatsiooniperioodi ja -meetodit vaadatakse üle iga majandusaasta lõpul. Muudatused eeldatavas kasulikus elueas või vara tulevase majandusliku kasu ajalisel struktuuris kajastatakse vastavalt kui muutusi amortisatsiooniperioodis ja -meetodis ehk kui muutust raamatupidamislikes hinnangutes.

Kui on asjaolusid, mis viitavad, et piiratud elueaga immateriaalse vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse, siis viiakse läbi vara väärtuse test ja vajadusel hinnatakse vara alla tema kaetavale väärtusele. (vt. arvestuspõhimõtet H).

Määramata kasuliku elueaga immateriaalsete varade osas viiakse iga aastal kas iga varaobjekti või siis raha genereeriva üksuse osas läbi väärtuse languse test. Selliseid immateriaalseid varasid ei amortiseerita. Määramata kasuliku elueaga immateriaalsete varade kasulik eluiga vaadatakse üle iga aastal veendumaks, et tegemist on endiselt määramata kasuliku elueaga. Kui eluea määramatus on muutunud, siis kajastatakse muutust kasulikus elueas edasiulatuvalt.

Uurimis- ja arendusväljaminekud

Uurimisväljaminekud kajastatakse nende tekkimisel kuludena. Immateriaalsed varad, mis tulenevad arendusprojektidest, võetakse varana arvele vaid siis, kui kontsern suudab näidata (1) oma tehnilisi võimalusi vara viimiseks kasutamise- või müügikõlblikku valmidusse; (2) oma kavatsust arendusprojekt lõpule viia ja võimet seda vara kasutada või müüa; (3) kuidas vara tulevikus majanduslikku kasu toob; (4) oma finantsilisi võimalusi arendusprojekt lõpetada; ja (5) et arendusprojektiga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Pärast arvele võtmist kajastatakse arendusprojekte nende soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuliseeritud amortisatsioon ja võimalikud vara väärtuse languse kahjumid. Kapitaliseeritud kulutused amortiseeritakse vastavalt perioodile, mille jooksul eeldatakse sellest projektist müügitulu saamist.

Kui arendusprojekt ei ole veel kasutamiseks või müügiks valmis, siis viiakse selliste projektide osas iga aastal läbi vara väärtuse languse test. Juhul, kui aasta sees tekib asjaolusid, mis viitavad võimalikule vara väärtuse langusele, viiakse väärtuse languse test läbi sagedamini.

Firmaväärtus

Firmaväärtus kajastatakse algselt tema soetusmaksumuses, milleks on positiivne vahe omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud vara, kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglase väärtuse vahel omandamise kuupäeval. Edasisel kajastamisel mõõdetakse firmaväärtust tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Firmaväärtuse osas viiakse vähemalt kord aastas või sagedamini, kui sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et firmaväärtuse bilansiline väärtus võib olla vähenenud, läbi vara väärtuse languse test.

Väärtuse languse testimise eesmärgil on äriühendusest tekkinud firmaväärtused jagatud kontserni nendele raha genereerivatele üksustele, mis peaksid saama konkreetsest äriühendusest majanduslikku kasu, või selliste üksuste gruppidele. Firmaväärtuse jagamisel raha genereerivatele üksustele lähtutakse kontserni sisemisest aruandlusest – firmaväärtus jagatakse madalaimale tasemele, kus seda jälgitakse kontserni juhtkonna poolt sisemises aruandluses.

Väärtuse langus määratakse kindlaks firmaväärtusega seotud raha genereeriva üksuse kaetava väärtuse hindamise teel. Kui raha genereeriva üksuse kaetav väärtus on väiksem kui tema bilansiline väärtus, siis kajastatakse väärtuse langusest tulenev kahjum. Allahindlusest tulenev kahjum kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruandes real "põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus". Kui hiljem firmaväärtuse kaetav väärtus tõuseb üle selle bilansilise väärtuse, siis allahindlusi ei tühistata (vt. arvestuspõhimõtet H).

J. Finantskohustused

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustuse eest saadud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustusi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära.

Finantskohustustega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna kasumiaruande real "Finantstulud ja -kulud".

Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

K. Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldis juhul, kui kontsernil lasub enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või tegevusest tingitud kohustus, mille realiseerumine on tõenäoline ja mille kohustuse summat on võimalik usaldusväärselt mõõta. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangutest, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest ning need kajastatakse bilansis summas, mis on bilansipäeva seisuga vajalikud eraldisega seotud kohustuste rahuldamiseks.

Lubadused ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kuid mille realiseerumise tõenäosus on emaeetevõtte juhtkonna hinnangul väiksem kui mitterealiseerumise tõenäosus, on avalikustatud tingimuslike kohustustena raamatupidamise aastaaruande lisades.

L. Ettevõtte tulu maksustamine

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis mitte ettevõtete kasumit, vaid väljamakstavaid dividende. Kuni 31. detsembrini 2007. a väljamakstud dividendide osas oli maksumääraks 22/78 ning alates 1. jaanuarist 2008. a on maksumääraks 21/79 netodividendidelt. Kuna tulumaksu objektiks on ettevõtte kasumi asemel väljamakstavad dividendid, siis ei eksisteeri erinevusi varade ja kohustuste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksu nõue või kohustus.

Bilansis ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust kontserni vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on ära toodud lisas 15.

Dividendide maksmisega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel kasumiaruandes kuluna. Tasumisele kuuluv tulumaksukohustus kajastatakse lühiajalise kohustusena.

M. Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule ja emaeetevõtte põhikirjale teeb ettevõtte iga aasta puhaskasumist vähemalt 5%-lise eraldise kohustuslikku reservkapitali kuni reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali ei tohi dividendidena välja maksta, kuid seda võib kasutada kahjumi katmiseks, kui kahjumel ei ole võimalik katta vabast omakapitalist. Samuti võib kohustuslikku reservkapitali kasutada aktsiakapitali suurendamiseks.

N. Rendiarvestus

Kapitalirendina kajastatakse selliseid renditehinguid, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kõiki ülejäänud renditehinguid kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirendi tingimustel soetatud vara võetakse rentniku bilansis arvele vara õiglases väärtuses või miinimumrendimaksete nüüdisväärtuses juhul, kui viimane on madalam. Kapitalirendi tingimustel soetatud varade amortisatsiooniperioodiks on vara kasulik tööiga. Kapitalirendi tingimustel müüdüd vara kajastatakse rendileandja bilansis nõudena kapitalirendi tehtud netoinvesteeringu summas. Rendimaksud jagatakse finantskuluks / -tuluks ja rendikohustuse / -nõude tasumiseks selliselt, et intressimäär oleks igal ajahetkel sama.

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ning rentniku poolt kuluna.

O. Aktsiapõhised maksed

Kontserni töötajad (sh juhtkonna liikmed) saavad tasu aktsiapõhiste maksete kujul, kusjuures töötajad osutavad teenuseid tasuks omakapitali instrumentide eest.

Juhul kui osasid või kõiki Kontserni poolt tasuks saadud kaupu või teenuseid ei saa eraldi identifitseerida, mõõdetakse neid aktsiapõhiste maksete õiglase väärtuse ja identifitseeritavate kaupade või teenuste õiglase väärtuse vahena aktsiapõhiste maksete võimaldamise kuupäeval.

Töötajatega tehtud omakapitaliga arveldatud aktsiapõhiste tehingute soetusmaksumus määratakse lähtuvalt nende õiglasest väärtusest võimaldamise kuupäeval. Õiglane väärtus on määratud sõltumatu hindaja poolt kasutades sobivat hindamismudelit, täiendav info on toodud lisas 20.

Omakapitaliga arveldatavate aktsiapõhiste maksetehingute soetusmaksumus kajastatakse, koos vastavalt omakapitali suurendamisega, perioodis, kus vastaspool teenuseid osutas kuni kuupäevani, mil vastaspool saab hüvitisele täieliku õiguse (üleandmise kuupäev). Igal bilansipäeval kuni üleandmise kuupäevani kajastatud omakapitaliga arveldatava aktsiapõhise maksetehingu akumulieeritud kulu peegeldab üleandmise perioodi amortiseerumist ning kontserni parimat hinnangut lõpuks üleantavate omakapitaliinstrumentide arvu osas. Akumulieeritud kulu muutus alates antud aruandeperioodi algusest kajastatakse kasumiaruandes vastavalt tulu või kuluna.

Kulu ei kajastata, kui hüvitist lõpuks üle ei anta, välja arvatud hüvitiste puhul, kus üleandmine on seotud turutingimusest tuleneva tulemuslikkusega, mis kajastatakse üleandmisele kuuluvana olenemata turutingimustest tulenevast tulemuslikkusest, kui tegevustulemusega seotud eesmärgid on saavutatud.

Kui omakapitaliga arveldatava aktsiapõhise maksetehingu tingimusi muudetakse, siis tuleb kajastada minimaalselt kulu, mis kaasneks sel juhul, kui tingimusi ei oleks muudetud. Täiendav kulu kajastatakse muudatuse kuupäeval iga muudatuse puhul, mis suurendab aktsiapõhise makse õiglast väärtust või kui see on muul moel töötajale tulutoov.

Kui aktsiapõhise makse hüvitis tühistatakse, siis kajastatakse seda kui üleandmist summas, kui üleandmine ja hüvitise kajastamata kulud oleksid kajastatud kohe. Sealjuures, kui uus hüvitis asendab välja tühistatud hüvitise ja kui seda vaadeldakse kui asendushüvitist selle võimaldamise kuupäeval, siis kajastatakse seda kui esialgse hüvitise muudatust, nagu kirjeldatud eelmises lõigus.

Kehtivate aktsiaoptsioonide lahustav mõju on kajastatud täiendava lahustava mõjuna puhaskasumi arvutuses aktsia kohta (täiendav info lisas 20).

P. Hinnangute kasutamine finantsaruannete koostamisel

Vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele koostatava aastaaruande koostamine nõuab teatud juhtkonnapoolsete otsuste tegemist ja hinnangute andmist, mis avaldavad mõju finantsaruannetes kajastatud summadele. Valdkonnad, mis on nõudnud olulisemaid juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid, mis omavad mõju finantsaruannetes kajastatud summadele on viitvõlgade ja -laekumiste, amortisatsiooni ja vara väärtuse languse arvestus. Kuigi nimetatud hinnangud on tehtud juhtkonna parima teadmise kohaselt, ei pruugi need kokku langeda hilisema tegeliku tulemusega. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse muudatuse toimumise perioodi kasumiaruandes.

R. Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud.

Lisa 2 Müügitulu

tuhandetes kroonides, aasta kohta

AS Starman 2008 a. ja 2007 a. käive toimus 100%-liselt Eesti Vabariigis ning jagunes tegevusalade lõikes järgmiselt:

Tegevusala	2008. a .	2007. a .
Kaabeltelevisiooni teenused	150 407	127 998
Interneti teenused	103 735	92 100
Telefoniteenus	55 714	48 616
DTT teenus ¹	25 525	5 556
Kauba ja materjali müük	18 457	5 638
Kokku	353 838	279 908

¹ DTT (ingl. Keelne lühend Digital Terrestrial Television) - maapealse leviga tasuline digitaaltelevisiooni teenus**Lisa 3 Muud äritulud ja ärikulud**

tuhandetes kroonides, aasta kohta

	2008. a .	2007. a .
Muud äritulud		
Kasum põhivara müügist	438	181
Viivisetulu	1 601	1 169
Tulu kohustuste ümberhindamisest	392	371
Muud tulud	241	189
Muud äritulud kokku	2 672	1 910
Kaubad, toore, materjal ja teenused		
Ostetud teenused	-113 246	-88 377
Materjalid	-4 276	-1 699
Ostukaubad	-14 279	-4 887
Hoolduskulud	-1 854	-2 545
Muud kulud	-1 901	-752
Kaubad, toore, materjal ja teenused kokku	-135 556	-98 260
Muud tegevuskulud		
Konsultatsioonid ja nõustamine	-1 062	-1 460
Turunduskulud	-19 260	-22 494
Kliendiinfo kulud	-6 468	-5 779
Kontorikulud	-5 432	-4 192
Ebatõenäoliselt laekuvate arvete allahindlus (vt. lisa 7)	-2 297	-1 019
Transpordikulud	-4 830	-3 570
Muud kulud	-4 982	-4 461
Muud tegevuskulud kokku	-44 331	-42 975
Tööjõukulud		
Palgakulu	-45 141	-34 808
Sotsiaalmaksud	-15 276	-11 903
Tööjõukulud kokku	-60 417	-46 711
Muud ärikulud		
Kahjum põhivara müügist	-45	-53
Muud kulud	-419	-606
Muud ärikulud kokku	-464	-659

Lisa 4 Finantstulud ja -kulud

tuhandetes kroonides, aasta kohta

	2008. a .	2007. a .
Intressitulud	824	447
Intressikulud	-11 296	-6 458
Kasum valuutakursi muutustest	214	250
Muud finantstulud ja -kulud ¹	-13 021	-64
Finantstulud ja -kulud kokku	-23 279	-5 825

¹ Muud finantskulud 2008 aastal sisaldavad 12 970 krooni väärtuses (2007:0) kulusid, mis kaasnesid ettevõttele seoses 19.06.2008 sõlmitud lepingutele juhatuse liikmetele väljastatud aktsiaoptsioonide omandamise ning tühistamise kohta.

Lisa 5 Tulumaksukulu

Kontserni 2008. a. tulumaksukulu on 0 krooni. 2007. a. 2 577 tuhat krooni moodustab dividendidelt arvatatud tulumaks (vt. lisa 15).

Lisa 6 Raha

tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember

	2008. a .	2007. a .
Raha kassas ja arvelduskontodel	13 344	14 359
Raha teel	1 292	584
Raha ja raha ekvivalendid kokku	14 636	14 943

Lisa 7 Nõuded

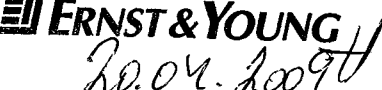
tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember

	2008. a .	2007. a .
Nõuded ostjate vastu	22 975	14 594
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded ostjate vastu ¹	-2 685	-1 565
Muud lühiajalised nõuded	559	705
Nõuded kokku	20 849	13 734

¹ Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete osas ostjate vastu toimusid järgmised muutused (aasta kohta):

	2008. a .	2007. a .
Saldo perioodi alguses	-1 565	-1 720
Täiendavalt kajastatud allahindlus (vt. lisa 3)	-2 297	-1 019
Bilansist välja kantud nõuded	1 177	1 174
Saldo perioodi lõpus	-2 685	-1 565

For identification purposes only

Nõuete jagunemine aegumistähtaegade kaupa:

	2008. a.	2007. a.
Tähtpäev ees	12 361	6 698
Aegunud:		
kuni 3 kuud	5 576	5 222
> 3 kuud ja < 6 kuud	1 281	750
>6 kuud ja < 1 aasta	958	524
> 1 aasta ja < 2 aastat	674	540
Nõuded kokku	20 849	13 734

Lisa 8 Ettemaksed

tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember

	2008. a.	2007. a.
Maksude ettemaksed	0	303
Muud ettemaksed	2 225	1 255
Ettemaksed kokku	2 225	1 558

Maksuvõlad on esitatud lisas 13.

Lisa 9 Varud

tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember

	2008. a.	2007. a.
Tooraine ja materjal	13 413	18 905
Müügiks ostetud kaubad ja kliendiseadmed	19 239	9 733
Ettemaksed varude eest	1 153	47
Varud kokku	33 805	28 685

Seoses müügiks ostetud kaupade ja kliendiseadmete soetusmaksumuse langemisega alla neto realiseerimismaksumuse (müügihind, millest on maha arvatud kulutused, mis on vajalikud toote müügivalmidusse viimiseks ja müügi sooritamiseks) ei ole müügiks ostetud kliendiseadmeid 2008. a. alla hinnatud (2007: 134 tuhat krooni).

Lisa 10 Materiaalne põhivara

tuhandetes kroonides

	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muu Ettemaksed põhivara	Materiaalne põhivara kokku	
Jääkväärtus 31.12.2006	239 130	56 391	2 229	1 076	298 826
Ostud ja parendused	62 440	43 762	1 012	-1 076	106 138
Ümberklassifitseerimine ¹	0	-181	0		-181
Müük ja mahakandmine	-23	-270	-64	0	-357
Aruandeaasta amortisatsioon	-31 845	-24 346	-902	0	-57 093
Jääkväärtus 31.12.2007	269 702	75 356	2 275	0	347 333
Ostud ja parendused	55 171	46 449	2 513	0	104 133
Ümberklassifitseerimine	0	-595	0	0	-595
Müük ja mahakandmine	-756	-453	-17	0	-1 226
Aruandeaasta amortisatsioon	-35 886	-31 136	-1 233	0	-68 255
Jääkväärtus 31.12.2008	288 231	89 621	3 538	0	381 390

	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Materiaalne põhivara kokku
Seisuga 31.12.2007				
Soetusmaksumus	411 931	141 007	7 406	560 344
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-142 229	-65 651	-5 131	-213 011
Seisuga 31.12.2008				
Soetusmaksumus	466 057	185 321	9 633	661 011
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-177 826	-95 700	-6 095	-279 621

¹Ümberklassifitseerimised on masinate ja seadmete ning muu põhivara kandmine varude nomenklatuuri „müügiks ostetud kaubad ja kliendiseadmed”.

Täielikult amortiseerunud, kuid veel kasutuses olevate põhivarade soetusmaksumus seisuga 31.12.2008 oli 48 467 tuhat krooni (2007: 24 823 tuhat krooni). 2008.a. mahakantud põhivara soetusmaksumus oli 252 tuhat krooni ja jääkväärtus 0 krooni (2007: 877 tuhat ja 0 krooni). Laenukohustuste tagatisena panditud materiaalse põhivara kohta on toodud informatsioon lisas 12.

For identification purposes only

Lisa 11 Immateriaalne põhivara

tuhandetes kroonides

	Litsentsid Firmaväärtus Immateriaalne põhivara kokku		
Jääkväärtus 31.12.2006	600	0	600
Ostud ja parendused	791	0	791
Aruandeaasta amortisatsioon	-416	0	-416
Jääkväärtus 31.12.2007	975	0	975
Ostud ja parendused	637	0	637
Vähemusosaluse soetus (Lisa 19)	0	40 258	40 258
Aruandeaasta amortisatsioon	-537	0	-537
Müük ja mahakandmine	-8	0	-8
Jääkväärtus 31.12.2008	1 067	40 258	41 325
Seisuga 31.12.2007			
Soetusmaksumus	2 159	0	2 159
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-1 184	0	-1 184
Seisuga 31.12.2008			
Soetusmaksumus	2 787	40 258	43 045
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-1 720	0	-1 720

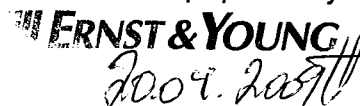
Kontsern kajastab vähemusosaluse soetust emaettevõtte kontseptsiooni järgi, mille alusel kajastatakse soetusmaksumuse ja soetatud vähemusosaluse bilansilise maksumuse vahet firmaväärtusena. Seisuga 31.detsember 2008 on firmaväärtusena on kajastatud AS-le Levira tasutud ja tasumisele kuuluv summa 34%-se osaluse eest Eesti Digitaaltelevisiooni AS-s (vt. lisa 19). Ettevõtte poolt läbi viidud vara väärtuse test näitas, et kaetav väärtus ületab bilansilist väärtust.

Lisa 12 Laenukohustused

tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember

2008. a.	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa		Kohustus kokku
		1-5 aastat	Üle 5 aasta	
Pikaajalised pangalaenud ¹	2 244	0	0	2 244
Kapitalirendi kohustus ² (lisa 16)	31 472	103 019	0	134 491
Laenukohustus kokku	33 716	103 019	0	136 735
2007. a.				
	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa		Kohustus kokku
		1-5 aastat	Üle 5 aasta	
Pikaajalised pangalaenud ¹	751	2 244	0	2 995
Kapitalirendi kohustus ² (lisa 16)	24 298	90 602	13 542	128 442
Laenukohustus kokku	25 049	92 846	13 542	131 437

For identification purposes only

¹ 2002. aastal sõlmiti Nordea Bank Finland Plc. Eesti filiaaliga uus laenuleping, mis asendas varasemat arvelduskrediidilepingut. Laen algsummas 6 500 tuhat krooni on nomineeritud eurodes, intressimääraks 6 kuu Euribor+2%. Laenu tagastamine toimub igakuiste võrdsete põhiosamaksetena, arvestusega, et viimane kuumakse laenu lõpptähtajal 2009. aastal on 2 056 tuhat krooni.

Nordea Bank Finland Plc. Eesti filiaalist võetud pikaajalise laenu tagatisena on panga kasuks seatud esimese järjekohaga hüpoteek summas 4 500 tuhat krooni AS-ile Starman kuuluvale kinnistule asukohaga Akadeemia tee 28, Tallinn, mille bilansiline väärtus seisuga 31.12.2008 oli 7 474 tuhat krooni (2007: 7 705 tuhat krooni). Lisaks on antud laenu tagatisena panga kasuks seatud 1. järjekoha kommertspant AS Starman vallasvarale summas 2 200 tuhat krooni.

² Kapitalirendi tehingute tagatiseks on liisitavad varad v.a. üks tehing, kus täiendava tagatisena on SEB Ühisliisingu kasuks seatud 2. järjekorra kommertspant AS Starman vallasvarale summas 12 000 tuhat krooni.

Võetud ning tagastamata laenud seisuga 31.12.2008.a.

Laenu andja	Laenude summa	Laenu jääk	Kuumakse	Löpp tähtaeg	Keskmine intress	Tagatis
Nordea Finance	1 404	771	27	2009	4,5%	Liisitud vara
Nordea Bank Finland Plc	6 500	2 244	77	2009	7,0%	Hüpoteek + kommertspant
Nordea Finance	755	587	14	2010	5,2%	Liisitud vara
SEB Liising	1 807	1 289	36	2010	5,0%	Liisitud vara
Nordea Finance	415	401	9	2011	5,6%	Liisitud vara
SEB Liising	49 306	25 831	926	2011	6,0%	Liisitud vara
SEB Liising	1 444	909	26	2012	5,3%	Liisitud vara
Hansa Liising	5 427	3 897	103	2012	6,3%	Liisitud vara
SEB Liising	158 924	100 806	2 035	2013	5,9%	Liisitud vara + kommertspant
KOKKU	225 982	136 735	3 252			

Võetud ning tagastamata laenud seisuga 31.12.2007.a.

Laenuandja	Laenude summa	Laenu-jääk	Kuu-makse	Intressi-määr	Löpp-tähtaeg	Tagatis
Nordea Finance	833	450	16	4,8%	2008	Liisitud vara
SEB Liising	347	158	10	4,4-4,9%	2008	Liisitud vara
Nordea Finance	1 404	1 056	20	4,4-4,6%	2009	Liisitud vara
Nordea Bank Finland Plc	6 500	2 995	80	6,7%	2009	Hüpoteek+ kommertspant
Nordea Finance	755	720	11	4,6-5,4%	2010	Liisitud vara
SEB Liising	1 807	1 641	27	4,6-5,4%	2010	Liisitud vara
SEB Liising	45 451	31 628	770	5,3-5,8%	2011	Liisitud vara
SEB Liising	135 713	92 788	1 570	5,7%	2013	Liisitud vara + kommertspant
KOKKU	192 811	131 437	2 504			

For identification purposes only

ERNST & YOUNG
20.07.2009

Lisa 13 Võlad

tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember

	2008. a .	2007. a .
Võlad tarnijatele ¹	17 823	20 394
Võlad emaettevõttele ²	28 177	0
Võlad vähemusosaluse eest ³	20 258	0
Maksuvõlad ⁴	7 202	6 716
Võlad töövõtjatele	5 875	4 853
Muud võlad ⁵	16 111	5 221
Võlad kokku	95 446	37 184

¹ Võlad tarnijatele on kõik maksetähtajaga kuni 30 päeva.² Baltic Moontech Investments Holding AS andis ettevõttele detsembris 2008 laenu 28 164 tuhat krooni (vt. ka lisa 17).³ Tasumata osa AS-le Levira osaluse eest Eesti Digitaaltelevisiooni AS-s (vt. lisa 19)⁴ Maksuvõlad jagunevad maksuliikide lõikes järgnevalt:

	2008. a .	2007. a .
Käibemaks	2 337	2 655
Sotsiaalmaks	2 655	2 234
Kinnipeetud tulumaks	1 963	1 654
Muud maksud	247	173
Maksuvõlad kokku	7 202	6 716

Maksude ettemaksed on esitatud lisa 8.

⁵ Muud võlad seisuga 31.12.2008 sisaldavad 10 923 tuhande krooni väärtuses kohustusi ettevõtte juhatuse liikmete ees seoses 19.06.2008 sõlmitud lepingutele aktsioptsioonide omandamise ning tühistamise kohta.**Lisa 14 Ettemaksed**

tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember

	2008. a .	2007. a .
Saadud ettemaksed ¹	1 993	1 780
Tulevaste perioodide ettemakstud tulud ²	654	718
Ettemaksed kokku	2 647	2 498

¹ Saadud ettemaksed koosnevad igapäevaste arveldamiste käigus tekkinud klientide ettemaksetest kaupade ja teenuste eest.² Tulevaste perioodide tulud koosnevad liitumistasudest, mida kantakse tulusse 7 aasta jooksul. Kohustuse pikaajaline osa seisuga 31.12.2008.a. 3 927 tuhat krooni (2007: 4 305 tuhat krooni) on kajastatud bilansikirjel "Muud pikaajalised võlad".

Lisa 15 Omakapital

Ettevõtte aktsiakapital seisuga 31.12.2008 on 130 535 700 (31.12.2007: 130 535 700) krooni, mis jaguneb 10-kroonise nimiväärtusega lihtaktsiateks, mida on kokku 13 053 570. Kõigi aktsiate eest on täielikult tasutud.

Põhikirja kohaselt on ettevõtte nõukogul õigus 3 aasta jooksul arvates põhikirja muudatuste tegemisest 15. juunil 2007 aktsiakapitali suurendada 6 900 000 krooni ehk 5,3% võrra.

15.06.2007 toimunud aktsionäride üldkoosoleku otsuse kohaselt maksti 06.07.2007 aktsionäridele netodividendidena välja ca. 20% 2006 aasta puhaskasumist ehk 0,70 EEK aktsia kohta. Netodividendidena maksti välja 9 137 tuhat krooni, kohustuslikku reservkapitali kanti 2 198 tuhat krooni ning ülejäänud osa 2006 aasta puhaskasumist jäeti jaotamata, mis jätab ettevõtte eelmiste perioodide jaotamata kasumiks 54 349 tuhat krooni. Dividendide väljakuulutamise kaaskes tulumaksukohustus 2 577 tuhat krooni.

19.06.2008 toimunud aktsionäride üldkoosoleku otsuse kohaselt kanti 2007 aasta puhaskasumist 1 873 tuhat krooni kohustuslikku reservkapitali ning ülejäänud osa puhaskasumist jäeti jaotamata, mis jätab ettevõtte eelmiste perioodide jaotamata kasumiks 89 943 tuhat krooni.

21.09.2007 sõlmiti tingimuslik müügileping 54,04% Starmani aktsiate ostmiseks hinnaga 89,97 krooni (5,75 eurot) aktsia kohta. 12.10.2007 omandas sellest tulenevalt ettevõttes 54,04%-se osaluse Baltic Moontech Investments Holding AS. 29.10.2007 tegi Baltic Moontech Holding ülevõtmispakkumise kõikidele tema valduses mitte olevatele Starmani aktsiatele. Pakkumise periood lõppes 27.11.2007 ning pakkumise käigus sõlmitud müügilepingud täideti 30.11.2007. Pakkumise tulemusena omandas Baltic Moontech Investments Holding kokku 572 292 Starmani aktsiat ehk 4,38% aktsiakapitalist, millele lisaks omandati pärast esialgse 54,04%-lise osaluse omandamist turutehingutes (hinnaga 89,97 krooni ehk 5,75 eurot aktsia kohta) kokku 878 834 Starmani aktsiat ehk 6,73% aktsiakapitalist.

07.10.2008 suurendas Baltic Moontech Investments Holding AS oma osalust 71,72%-ni aktsiakapitalist omandades OÜ-lt Polaris Invest ning OÜ-lt Com Holding kokku 855 900 Starmani aktsiat ehk 6,56% aktsiakapitalist. 23.12.2008 omandas Baltic Moontech Investments Holding AS 311 255 Starmani aktsiat ehk 2,38% aktsiakapitalist OÜ-lt Polaris Invest. 29.12.2008 vahetasid Com Holding ja Polaris Invest kõik neile kuulunud AS Starmani aktsiad (vastavalt 2 070 000 aktsiat ehk 15,86% aktsiakapitalist ja 1 121 040 aktsiat ehk 8,59% aktsiakapitalist) osaluse vastu Baltic Moontech Investments Holding AS-s.

Pärast ülalkirjeldatud tehinguid oli Baltic Moontech Investments Holding AS omanduses 12 863 922 Starmani aktsiat ehk 98,55% ettevõtte aktsiakapitalist. 25.02.2009 toimunud aktsionäride erakorraline üldkoosolek otsustas kõikide ülejäänud 189 648 aktsiate ülevõtmise põhiaktsionäri poolt rahalise hüvitise eest summas 89,97 krooni (5,75 eurot) aktsia kohta. 31.03.2009 viidi tehingud lõpule ning lõpetati ettevõtte noteerimine Tallinna Börsil. Baltic Moontech Investments Holding AS omab nüüd 100% AS Starmani aktsiatest.

Osalused Baltic Moontech Holding AS-s jagunevad järgmiselt: Xalto CDO II B.V. – 66,72%, OÜ Com Holding – 21,59% ja OÜ Polaris Invest – 11,69%. Xalto CDO II B.V. on läbi erinevate ettevõtete Bancroft Private Equity LLP poolt juhitud finantsinvestorite konsortsiumi kontrolli all. Bancroft Private Equity LLP on rahvusvaheline investeerimisühing asukohaga Londonis, mille investeringud tehakse Kesk- ja Ida-Euroopasse ning Türgisse.

Ettevõtte potentsiaalne tulumaksukohustus

Kontserni jaotamata kasum seisuga 31.12.2008. a. moodustab 118 261 tuhat krooni (2007: 91 816 tuhat krooni). Pärast eraldise tegemist kohustuslikku reservkapitali summas 1 962 tuhat krooni (2007: 1 873 tuhat krooni) on maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena 24 423 tuhat krooni (2007: 18 888 tuhat krooni). Seega saab dividendidena välja maksta 91 876 tuhat krooni (2007: 71 055 tuhat krooni).

For identification purposes only

ERNST & YOUNG
20.04.2009

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustuse arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavad netodividendid ja nende maksmisega kaasnev tulumaksukulu kokku ei ületa jaotuskõlblikku kasumit seisuga 31.12.2008. a.

Lisa 16 Kapitali- ja kasutusrendid

Kontsern on kapitalirendi vormis finantseerinud investeringuid kaabellevivõrkudesse, masinatesse ja seadmetesse (vt. ka lisa 10). Nimetatud tehingutest on kontsernil seisuga 31. detsember järgmised kohustused (tuhandetes kroonides):

	2008. a .	2007. a .
Kohustuse lühiajaline osa - maksetähtajaga kuni 1 aasta	31 472	24 298
Kohustuse pikaajaline osa - maksetähtajaga 1 - 5 aastat	103 019	90 602
Kohustuse pikaajaline osa - maksetähtajaga üle 5 aasta	0	13 542
Kapitalirendi võlgnevus kokku (lisa 12)	134 491	128 442
Tasumise lõpptähtaeg	2013	2013
Intressimäärade vahemik	5,3-7,0%	4,4-5,8%
Alusvaluutat	EEK, EUR	EEK, EUR

Müügi- ja tagasirendi tehingute sisu ja tingimused

Üksikud suuremad finantseerimistehingud läbi laenukapitali kaasamise on ettevõtte teostanud müügi- ja tagasirendi tehinguid kasutades.

Aprillis 2008 sõlmiti järjekordne müügi- ja tagasirendi tehing kus SEB Liisingule müüdi Tallinna ja selle lähiümbruse kaabellevivõrk koos sellele signaali andvate Akadeemia tee 28 asuvate peajaamadega 158 924 tuhande krooni väärtuses võttes seejärel müüdud põhivara kapitalirendile summas 113 056 tuhat krooni. Selle tehinguga lõpetati septembris 2006 sõlmitud analoogiline leping. Sisuliselt kaasas ettevõtte tehinguga täiendavalt 25 000 tuhat krooni võõrkapitali. Lepingu intressimäär ja maksegraafik jäid samaks septembris 2006 sõlmitud lepinguga (st. intressimäär 6 kuu Euribor + 1% ning tasumine igakuiste võrdsete kuumaksetega kuni 15.09.2013). Varasemast ajaloost on antud lepinguga seotud 2. järjekoha kommertsant summas 12 000 tuhat krooni, mille vabastamine jäeti aastaid tagasi ära tingituna antud tagatise mitteolulisusest ning täiendavast administratiivsest asjaajamisest. Uue kapitalirendilepingu summa bilansis, seisuga 31.12.2008 oli 100 806 tuhat krooni (sellele lepingule eelnenud lepingul seisuga 31.12.2007 92 788 tuhat krooni).

AS Starmani poolt sõlmitud teised müügi-tagasirenditehingud ei erine oma sisult teistest AS Starmani poolt sõlmitud kapitalirenditehingutest – teatud juhtudel osutus osapooltele (seadmete müüja, ostja ning liisingfirma) lihtsalt otstarbekamaks skeem, kus AS Starman oli liisingfirmas kui kauba müüja. Tegemist on teenuse osutamisega seotud seadmete finantseerimisega.

Kontsern on soetanud kapitalirendi tingimustel varasid järgmiselt (tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember):

	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Kokku
2008. a.			
Soetusmaksumus	198 946	23 245	222 191
Bilansiline jääkmaksumus	127 325	18 364	145 689
2007. a.			
Soetusmaksumus	198 946	14 856	213 802
Bilansiline jääkmaksumus	129 107	11 739	140 846

Kasutusrendi tingimustel on kontsern välja rentinud masinaid ja seadmeid, mille soetusmaksumused ja jääkväärtused tuhandetes kroonides seisuga 31. detsember on järgmised:

	2008. a.	2007. a.
Kasutusrendile antud vara soetusmaksumus	97 286	64 016
Kasutusrendile antud vara bilansiline jääkmaksumus	59 721	43 435
Kasutusrendi tulu	10 204	5 283

Kasutusrendile on võetud sõidua autod tuhandetes kroonides seisuga 31. detsember

	2008. a.	2007. a.
Makstud kasutusrendimakseid perioodi jooksul	565	457
Järgnevatel perioodide kasutusrendimaksed mittekatkestatavatest rendilepingutest:	2 239	2 085
sh. kuni 1 aasta	590	505
1 - 5 aastat	1 649	1 580

Lisa 17 Tehingud seotud osapooltega

Aruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- a) olulise mõjuga aktsionäre ja nende poolt kontrollitud ettevõtteid;
- b) tegev- ja kõrgemat juhtkonda, nende lähisugulasi ja nende poolt kontrollitud ettevõtteid.

Kontsern on ostanud teenuseid järgmistelt seotud osapooltelt (tuhandetes kroonides, aasta kohta):

	2008. a.	2007. a.
Nõukogu liikmetega seotud ettevõtted	0	659

Nimetatud tehingutest ettevõttel seisuga 31.12.2008 ja 31.12.2007 seotud osapoolte vastu kohustusi ei olnud.

Lisaks on emaeetvõtte Baltic Moontech Investments Holding AS andnud Starmanile laenu 28 164 tuhat krooni, millelt on seisuga 31.12.2008 arvestatud intressi 13 tuhat krooni.

Juhatuse ja nõukogu liikmetele ning nende lähisugulastele on müüdud teenuseid tavapärase äritegevuse käigus. Antud teenuste kogumaht ei ületanud 2008. a. ja 2007. a. 50 tuhat krooni.

Juhtkonna tasud

Juhatuse liikmete palgakulu koos preemiatega oli 2008 aastal 7 391 (2007: 6 493) tuhat krooni, nõukogu liikmetel 90 (2007: 293) tuhat krooni.

Seoses ülevõtmispakkumisega toimunud muudatustega ettevõtte aktsionäride struktuuris sõlmis AS Starman 19.06.2008 lepingud juhatuse liikmetega neile kuuluvate aktsioptionsioonide omandamiseks ning hilisemaks tühistamiseks. 02.06.2005 sõlmitud optsioonilepingute alusel omandasid juhatuse liikmed teatud tingimuste täitumisel õiguse omandada kokku 600 000 ettevõtte aktsiat. Optsioonide väljastamisel tasus ettevõtte erisoodustumaksud vastavalt Eesti maksuseadustele. Lepingute kohaselt müüvad kõik juhatuse liikmed kõik ülalnimetatud optsioonid AS-le Starman kokku 12 970 tuhande Eesti krooni eest. Müügilepinguid võidakse täita mitmes osas ja erinevatel kuupäevadel. Optsioonide ülekandmise järel kohustub AS Starman tegema kõik vajalikud toimingud optsioonide tühistamiseks.

Ülaltoodud tehinguga seoses oli ettevõttel 31.12.2008 seisuga kohustus 10 923 tuhande krooni väärtuses. Juhatuse liikmetele tasumata summalt kohustub ettevõtte tasuma intressi. Antud tehinguga seotud intressikulud 2008 aastal olid 551 tuhat krooni, millest 547 tuhat krooni on välja maksmata (sisaldub eespooltoodud kohustuse saldos).

Lisa 18 Lisa konsolideeritud rahavoo aruande juurde

tuhandetes kroonides, aasta kohta

Puhaskasumi korrigeerimised koosnevad järgmistest mitterahalistest äritegevusega seotud kasumitest ja kahjumitest ning investeerimis- ja finantseerimistegevusega seotud tuludest ja kuludest:

	2008. a.	2007. a.
Põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus (lisa 10,11)	68 792	57 509
Kasum põhivara müügist (lisa 3)	-438	-180
Kahjum põhivara mahakandmisest (lisa 3)	45	53
Nõuete allahindlus (lisa 7)	2 297	1 019
Intressitulu (lisa 4)	-824	-447
Intressikulu (lisa 4)	11 296	6 458
Dividendide tulumaks (lisa 15)	0	2 577
Puhaskasumi korrigeerimised kokku	81 168	66 989

Põhivara soetamine koosneb järgmistest komponentidest:

	2008. a.	2007. a.
Materiaalse põhivara ostud ja parendused (lisa 10)	-104 133	-106 138
Immateriaalse põhivara ostud ja parendused (lisa 11)	-637	-791
Kapitalirendi tingimustel soetatud materiaalne põhivara (lisa 16)	8 389	11 469
Põhivara soetused kokku	-96 381	-95 460

Lisa 19 Investeeringud tütarettevõtte aktsiatesse ja osadesse

20. septembril 2006 asutasid AS Starman ja AS Levira Eesti Digitaaltelevisiooni AS, mille põhitegevuseks on maapealse leviga digitaaltelevisiooni tasuliste teenuste müük Eestis. Eesti Digitaaltelevisiooni AS-le osutab toodete turustamise ja klientide teenindamisega seonduvaid teenuseid AS Starman ning leviteenust AS Levira. Toodete müük toimub Starmanile kuuluva kaubamärgi ZUUM alt.

Eesti Digitaaltelevisiooni AS aktsiatest 66% kuulus Starmanile ning 34% Levirale. Vastavalt sõlmitud kokkuleppele paigutasid aktsionärid ettevõtte omakapitali vastavalt osalustele kokku kuni 46 miljonit krooni. Täiendava rahastamisvajaduse tekkimisel kohustus vastavad vahendid tagama Starman ning ka antud juhul säilivad aktsionäride vahel senised proportsioonid kasumi jaotamist ning hääleõigust silmas pidades.

Seisuga 01.07.2008 kasutas AS Levira poolte vahel sõlmitud aktsionäride lepingust tulenevalt neile kuuluva müügioptsiooni realiseerimist. 14.07.2008 sõlmitud aktsiate ostu-müügi lepingu kohaselt kohustus Starman 34%-se osaluse eest tasuma 40 258 tuhat Eesti krooni. Osaluse eest võib tasuda osade kaupa, kuid Starman saab aktsiate omanikuks pärast kogu ostusumma tasumist. Osaluse eest tasumata summadelt hakati pärast 31.07.2008 arvestama intressi. Intress kuulub maksmisele igakuiselt või koos osaluse eest tasutava kogusummaga kui viimane toimub enne intressi maksmise kuupäeva. Seisuga 31.12.2008 on AS Starman osaluse omandamisega seoses teinud Levirale ühe makse summas 20 000 tuhat krooni; lisaks on tasutud intressimakseid summas 1 695 tuhat Eesti krooni. Starmani juhatus oli varasemalt hinnanud, et optsioon realiseeritakse oluliselt hilisemal ajal. Juhatus peab varasemat realiseerimist positiivseks, kuna osaluse omandamine läheb Starmanile vähem maksuma kui varasemalt prognoositud.

31.12.2008 seisuga olid omanikud Eesti Digitaaltelevisiooni AS-i omakapitali paigutanud 46 (31.12.2007: 46) miljonit krooni, millest kontsern maksis 30,4 (31.12.2007: 30,4) miljonit krooni.

For identification purposes only

ERNST & YOUNG
20.04.2009

Lisaks on Starman tütaretevõttele andnud laenu – laenujääk seisuga 31.12.2008 oli 78 706 (31.12.2007: 5 804) tuhat krooni, millest 36 800 tuhat krooni moodustab vastavalt 25.04.2008 ja 15.08.2008 sõlmitud laenulepingutele konverteeritav laen, mis konverteeritakse omakapitaliks ettevõtte esimesel nõudmisel. Eesti Digitaaltelevisiooni 2008 aasta kahjum oli 45 799 (2007: 29 897) tuhat krooni, bilansimaht seisuga 31.12.2008 59 995 (31.12.2007: 24 678) tuhat krooni ning omakapital – 32 132 (13 666) tuhat krooni. Kontserni osa tütaretevõtte omakapitalist moodustab –21 207 (2007: 9 020) tuhat krooni. Tütaretevõtte aktsiad ei ole börsil noteeritud.

Lisa 20 Puhaskasum aktsia kohta

tuhandetes kroonides või tuhandetes tükkides

	2008. a .	2007. a .
Aktsionäridele kuuluv puhaskasum (tuh. EEK)	39 243	37 467
Kaalutud keskmine aktsiate arv (tuh. tk.)	13 054	13 054
Tava-puhaskasum aktsia kohta (EEK)	3,01	2,87
Aktsionäridele kuuluv puhaskasum (tuh. EEK)	39 243	37 467
Kaalutud keskmine aktsiate arv (tuh. tk.)	13 054	13 054
Opsiooniaktsiate lahustuv mõju (tuh. tk.) ¹	0	104
Kaalutud keskmine aktsiate arv korrigeerituna opsiooniaktsiatega (tuh. tk.)	13 054	13 158
Lahustatud puhaskasum aktsia kohta (EEK)	3,01	2,85

¹ Opsiooniaktsiate lahustuv mõju 2007 aastal on leitud järgnevalt: $200\,040 \cdot (89,97 - 65,56) / 89,97 + 199\,980 \cdot (89,97 - 67,59) / 89,97 = 104\,006$ aktsiat; sh $200\,040$ = lahustuvat mõju omavate potentsiaalselt emiteeritavate A-seeria aktsiate arv, $199\,980$ = lahustuvat mõju omavate potentsiaalselt emiteeritavate B-seeria aktsiate arv, $89,97$ = aktsia turuhind 31.12.2007, $65,56$ = aktsia hind A-seeria realiseerimisel, $67,59$ = aktsia hind B-seeria realiseerimisel. Tulenevalt 19.06.2008. a. sõlmitud lepingust ning opsioonide ostutehingu kajastamisest 2008 aasta majandustulemustes lahustuv mõju 2008 aastal puudus.

Puhaskasum aktsia kohta leitakse aktsionäridele kuuluva aruandeperioodi puhaskasumi jagamisel vastava perioodi kaalutud keskmise aktsiate arvuga.

Lisa 21 Vaidlused ja hagid

16. jaanuaril 2006 vaidlustas AS Starman Konkurentsiametisse ja Sideametisse saadetud kaebusega Elion Ettevõtted AS plaani tõsta alates 01. veebruarist 2006 sidekanalisatsiooni kasutamise eest makstavaid renditasusid. Juba välja renditud objektide osas kujuneks antud soovi järgi hinnatõusuks 32%, kaablivõrgu laiendamise ja renoveerimise korral aga koguni ligi 400% ning viimasele lisanduks veel varem mitteeksisteerinud liitumistasu. Starmani arvates on tegemist ebaseadusliku tegevusega, mis on vastuolus Telekommunikatsiooniseaduse, Konkurentsiseaduse ja veel mitme õigusaktiga. Starmani kulud sidekanalisatsiooni renditeenuse kasutamisel olid 2005. aastal ca. 7,4 miljonit krooni. Ettevõtte kuludes kajastub 2006 aasta veebruarist alates Elioni poolt kavandatud hinnatõus olemasolevate objektide osas; lisaks on mitmetel juhtudel olemasolevatele objektidele kavandatud hinnatõus rakendunud ka võrgu renoveerimisele ja laiendamisele. Kaablivõrgu laiendamist või renoveerimist uute kavandatud tariifide alusel on ettevõtte teostanud vaid möödapääsmatutes olukordades ja väikestes mahtudes. 2008 aasta jaanuarist alates alandas Elion Ettevõtted AS sidekanalisatsiooni kasutamise eest makstavaid renditasusid. Rendihinnad langetati tasemele, mis jääb alla hindadele, mis kehtisid enne 01.02.2006 toimunud hinnatõusu. Samuti kaotati ära liitumistasu. Käesolevaks hetkeks ei ole täpselt selge, millised on vaidlusaluse teema mõjud ettevõtte majandustulemustele. 31.03.2009 esitas AS Starman Harju maakohusse hagiavalduse Elion Ettevõtte AS-i vastu perioodil 01.02.2006 kuni 31.12.2007 Elioni poolt alusetult omandatud rahasummade tagastamiseks summas 5 974 tuhat krooni, millele lisandub viivisintressinõue summas 1 233 tuhat krooni ja intressinõue summas 426 tuhat krooni. Hagiavaldusega koos tasuti riigilõiv summas 220 tuhat krooni. AS Starman oli sunnitud kõrgeid

sisekanalisatsiooni renditasusid maksma, kuna vastasel korral oleks sattunud ohtu klientidele pakutavate teenuste jätkuvus. Raamatupidamises kajastati varasemad kõrgemad hinnad kuludena konservatiivsuse printsiibist lähtuvalt.

7. aprillil 2006 esitas AS Starman Harju Maakohtule hagiavalduse AS-i Telset vastu omandiõiguse tunnustamiseks ja asjade ebaseaduslikust valdusest väljanõudmiseks. Hagi hind on 1 534 tuhat krooni ning see on seotud varadega, mis pidanuksid olema Starmani poolt 2004 aasta juunis Tele 2 OÜ-lt soetatud tütarettevõtte – AS Telset Telecommunications Group – varade hulgas. Väljanõutavad varad pidanuks minema AS-i Telset kontrolli alt Tele 2 grupi kontrolli alla, kui viimase toonane tütarettevõtte Tallinna Kaabeltelevisiooni AS omandas 100% Telset Telecommunications Group aktsiatest. 10.04.06 Harju Maakohtu kohtumäärusega keelati AS-i Telset kõik tehingud nimetatud varadega. Märtsis 2007 andis Telset Starmanile üle ühe osa väljanõutavatest varadest, millega esialgne hagi hind vähenes 294 tuhande krooni võrra. Ajavahemikul oktoober 2006 kuni oktoober 2008 on toimus 5 kohtuistungit, kus sisulise aruteluni jõuti minimaalselt. Kui esialgu lükati kostja poolsete erinevate vastuväidete ning seisukohtade muutuste tõttu istungeid pidevalt edasi, siis 2008 aasta lõpus jõuti reaalsemate lahenditeni. 30.12.2008 tegi kohus otsuse, mille kohaselt Starmanile tagastatakse osa kõnealustest varadest. Kumbki pool otsust ei vaidlustanud ning otsus jõustus 05.02.2009. Protsessiga seotud kogukulud on hetkeseisuga ca. 200 tuhat krooni.

Lisa 22   Finantsinstrumendid ja riskide juhtimine

Krediidirisk

Krediidirisk on potentsiaalne kahju, mille ettevõtte saaks juhul kui tema kliendid ja äripartnerid ei täida oma kohustusi. Seisuga 31.12.2008 oli maksimaalne potentsiaalne krediidirisk 38 751 tuhat krooni (31.12.2007 30 221 tuhat krooni). Antud näitaja juures tuleb arvestada, et 14 524 tuhat krooni (31.12.2007 14 882 tuhat krooni) sellest moodustavad pankades nõudmiseni deposiitidel olevad summad. Kui pangad kõrvale jätta, siis ettevõtte tegevuse eripärast tingituna (suur hulk kliente suhteliselt väikeste üksikmaksetega) ei oma ettevõtte üksikuid olulisi krediidiriske. Eelnevad arvestades on ülaltoodud näitajad vägagi teoreetilise iseloomuga. Üldise krediidiriski juhtimiseks ja minimeerimiseks on ettevõttes kehtestatud maksevõime hindamise ja võlglastega tegelemise protseduurid. Ettevõtte lühiajalisi vabasid vahendeid paigutatakse kõrge krediitdikõlblikkusega finantsinstrumentidesse.

Valuutarisk

Ettevõtte on avatud USA dollari kursi muutustele. 2008 aastal oli igakuistest tegevuskuludest ligikaudu 14% seotud USD kursi muutustega (2007: 11%). Investeeringutest on dollaripõhised investeeringud digiboksidesse, internetiseadmetesse, telefonimodemitesse. Võrreldes valuutariskide suurusi kogu äritegevuse taustal, tuleb tõdeda, et neil on teatav, kuid mitte oluline mõju ettevõtte majandustulemile. Tuleb arvestada, et tänasel hetkel turul pakutavate lahenduste kohaselt on ettevõttel võimalik valuutariske katta vaid lühiajalises horisondis.

Kuna nii 2007 kui ka 2008 aastal ei oodanud Starman USD kursi tõusmist ettevõtte jaoks liiga kõrgele tasemele, siis otsustati USD lühikesed positsioonid katmata jätta. Tänase hinnangu kohaselt jätkatakse sama strateegiaga ka 2009 aastal.

2008 aastal toetas valuutariskide mittekatmine ning soodne dollari kurss veidi ettevõtte majandustulemust. Kui USD kurss oleks kogu 2008 aasta jooksul jäänud samale tasemele, mis 31.12.2007, siis olnuks ettevõtte puhaskasum hinnangulisest 0,3-0,4 miljoni krooni võrra väiksem (2007 aastal analoogilise lähenemisega 0,8-0,9 miljoni krooni võrra väiksem).

Intressirisk

Enamus ettevõtte poolt kaasatud laenukapitali hinnast on seotud 6 kuu Euriboriga. Seega on ettevõtte avatud muutustele eurointressides. Seisuga 31.12.2008 moodustasid 6 kuu Euriboriga seotud laenukohustused 132 690 tuhat krooni (31.12.2007 128 164 tuhat krooni). Kohene 1%-ne 6 kuu Euribori tõus suurendaks edaspidi ettevõtte aastaseid intressikulusid 1 327 tuhande krooni võrra (31.12.2006 seisuga 1 282 tuhande krooni võrra). 2008 aasta sügisel alguse saanud ülemaailmne majanduskriis viis eurointressid selgesse langustrendi ning tõi endaga kaasa üldise fooni, mis suure tõenäosusega jätab eurointressid väga madalale tasemele ka lähitulevikus.

Lähiaastatel taandub intressikulude kõikumise risk pigem laenuvõimaluste piiratuse ja krediidiriski (intressimarginaalid) juurde ning liikumised eurointressides on nendega võrreldes ebaolulised. Ettevõtte aasta keskmine laenukapitali hind intressikuludes väljendatuna oli 2008 aastal 6,10% (2007 5,17%); olulised langused eurointressides avalduvad ettevõttele positiivselt 2009 aastal. Ettevõtte jälgib muutusi rahvusvahelisel rahaturul ning võrdleb finantseerimispakkumisi nii ujuva kui fikseeritud intressimäärade korral. Intressiriski mõju Starmani majandustulemustele on hetkel väga väike ning juhtkonna hinnangul puudub vajadus antud riski katmiseks. Finantskohustuste intressikulud 2008. aastal olid 8 606 ja 2007. aastal 6 458 tuhat krooni ning finantsvaradelt arvestatud intressitulud moodustasid 2008. aastal 824 ja 2007. aastal 447 tuhat krooni.

Likviidsusrisk

Ettevõtte finantspoliitika kohaselt võetakse mõõdukaid likviidsusriske. Kuna Starmani tegevust iseloomustab mahukas investeerimine ning väga oluliseks peetakse kapitali kasutuse efektiivsust, siis suuri likviidsuspuhvreid ettevõtte ei hoia. Ettevõtte tegevus lähtub nõukogu poolt kinnitatud rahavoogude plaanist. Likviidsusrisk hoitakse vajalikes piirides reaalse olukorra pideva monitoorimisega ning vajadusel plaanide korrigeerimisega – enamasti muutustega investeringute ja laenukapitali mahtudes. Lühiajaliste ootamatustega toimetulekuks hoiab Starman pidevalt rahast ja lühiajalistest võlainstrumentidest koosnevat teatavat likviidsuspuhvrit.

Informatsioon finantskohustuste tähtajalisuse osas on välja toodud lisades 12,13 ja 16.

Kapitali juhtimine

Kapitali juhtimisel lähtutakse ühelt poolt omakapitali tootluse maksimeerimisest ning teiselt poolt riskide, mis realiseerumise korral seaksid ohtu ettevõtte omakapitali säilimise, vältimisest. Starmani viimaste aastate kapitali juhtimist on peamiselt iseloomustanud laialdane investeerimistegevus, mida on enamasti rahastatud omavahenditest. Ettevõtte üldine investeringute plaan koos eeldatavate finantseerimisallikatega kinnitatakse nõukogu poolt. Kõik investeringud materiaalsesse põhivarasse kinnitatakse juhatuse poolt määratud Investeerimiskomitees. Investeerimiskomitee lähtub oma otsustes iga üksiku projekti tasuvusest ja riskidest ning nõukogu poolt kinnitatud üldistest suunistest. Kapitali juhtimise finantspoliitika hõlmab peamiselt otsuseid laenude ja omavahendite osakaalu, laenude ja EBITDA ning investeringute ja EBITDA vahekorra osas. Vastavate suhtarvude arvnäitajad kolme viimase majandusaasta kohta on välja toodud tegevusaruande finantssuhtarvude osas. Juhatuse poolt tehtav ettepanek aktsionäridele dividendide maksmise osas on kooskõlas eespoolkäsitletud üldise finantspoliitikaga.

Varade ja kohustuste õiglane väärtus

Juhtkonna hinnangul ei erine kontserni finantsvarade ja -kohustuste õiglane väärtus oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Õiglane väärtus on intressifondi osakute puhul määratud turuväärtusena ning raha (k.a. tähtajalised deposiidid tähtajaga kuni 3 kuud), võlakirjade ning muude nõuete ja kohustuste puhul diskonteeritud rahavoogude meetodil.

Lisa 23 Emaettevõtte konsolideerimata kasumiaruanne

tuhandetes kroonides, aasta kohta

Emaettevõtja kohta esitatava finantsinformatsioonina (lisad 23-26) on toodud emaettevõtja eraldiseisvad põhjaruanded, mille avalikustamine on nõutud Eesti raamatupidamise seadusega, kuigi see finantsinformatsioon ei ole nõutud finantsaruannetes, mis on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega.

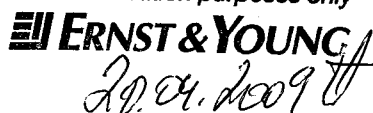
	2008. a .	2007. a .
Müügitulu	318 351	272 384
Muud äritulud	35 452	16 578
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-96 476	-77 788
Muud tegevuskulud	-43 814	-42 806
Tööjõukulud	-60 417	-46 148
Põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus	-63 515	-56 011
Muud ärikulud	-462	-656
Ärikasum	89 119	65 553
Finantstulud ja -kulud	-49 876	-27 117
Kasum enne maksustamist	39 243	38 436
Tulumaks	0	-2 577
Aruandeaasta puhaskasum	39 243	35 859

Lisa 24 Emaettevõtte konsolideerimata bilanss

tuhandetes kroonides, 31. detsember seisuga

	2008. a.	2007. a.
VARAD		
Käibevara		
Raha	14 617	14 886
Nõuded	65 714	20 893
Ettemaksed	2 184	1 220
Varud	19 983	21 370
Käibevara kokku	102 498	58 369
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud	55 851	9 020
Materiaalne põhivara	346 635	332 760
Immateriaalne põhivara	1 067	975
Põhivara kokku	403 553	342 755
VARAD KOKKU	506 051	401 124
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL		
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Laenukohustused	33 716	25 049
Võlad	96 641	35 821
Ettemaksed	2 348	2 404
Lühiajalised kohustused kokku	132 705	63 274
Pikaajalised kohustused		
Pikaajalised laenukohustused	103 019	106 388
Muud pikaajalised võlad	3 927	4 305
Pikaajalised kohustused kokku	106 946	110 693
Kohustused kokku	239 651	173 967
Omakapital		
Aktiivkapital	130 536	130 536
Kohustuslik reservkapital	6 678	4 805
Jaotamata kasum	129 186	91 816
Omakapital kokku	266 400	227 157
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	506 051	401 124

For identification purposes only

 ERNST & YOUNG
 20.04.2009

Lisa 25 Emaettevõtte konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

tuhandetes kroonides, aasta kohta

	Aksia- kapital	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Omakapital kokku
31.12.2006	130 536	2 607	67 292	200 435
Dividendide väljakuulutamise	0	0	-9 137	-9 137
Reservkapitali moodustamine	0	2 198	-2 198	0
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	35 859	35 859
31.12.2007	130 536	4 805	91 816	227 157
Reservkapitali moodustamine	0	1 873	-1 873	0
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	39 243	39 243
31.12.2008	130 536	6 678	129 186	266 400

Emaettevõtte korrigeeritud konsolideerimata omakapital on seisuga 31. detsember järgmine:

	2008. a.	2007. a.
Emaettevõtte konsolideerimata omakapital	266 400	227 157
Tütarettevõtte bilansiline väärtus emaettevõtte konsolideerimata bilansis	-15 593	-9 020
Tütarettevõtte väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	15 593	9 020
Kokku	266 400	227 157

Lisa 26 Emaettevõtte konsolideerimata rahavoo aruanne

tuhandetes kroonides, aasta kohta

	2008. a.	2007. a.
Rahavood äritegevusest		
Puhaskasum	39 243	35 859
Puhaskasumi korrigeerimised	102 039	86 765
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-11 667	-2 432
Varude muutus	1 668	-5 852
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	10 718	8 395
Rahavood äritegevusest kokku	142 001	122 735
Rahavood investeerimistegevusest		
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus	-70 553	-81 205
Materiaalse ja immateriaalse põhivara müük	1 468	656
Investeeringud tütarettevõtetesse	0	-22 440
Vähemusosaluse soetus	-20 000	0
Antud laenud	-69 033	-5 755
Saadud intressid	824	447
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-157 294	-108 297
Rahavood finantseerimistegevusest		
Laenude tagasimaksed	-751	-751
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-29 499	-21 015
Makstud intressid	-10 048	-6 458
Saadud müügi-tagasirendi tehingutest	27 158	29 170
Saadud laenud	28 164	0
Makstud dividendid	0	-9 137
Makstud dividendide tulumaks	0	-2 577
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	15 024	-10 768
RAHAVOOD KOKKU	-269	3 670
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	14 886	11 216
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-269	3 670
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	14 617	14 886

For identification purposes only

ERNST & YOUNG

20.04.2009

Ernst & Young Baltic AS

Rävala 4
10143 Tallinn
Eesti

Tel.: +372 611 4610
Faks: +372 611 4611
Tallinn@ee.ey.com
www.ey.com/ee

Ärregistri kood 10877299
KMKR: EE 100770654

Ernst & Young Baltic AS

Rävala 4
10143 Tallinn
Estonia

Tel.: +372 611 4610
Fax: +372 611 4611
Tallinn@ee.ey.com
www.ey.com/ee

Code of legal entity 10877299
VAT payer code EE 100770654

SÕLTUMATU AUDIITORI JÄRELDUSOTSUS**AS Starman aktsionäridele**Järeldusotsus raamatupidamise aastaaruandele

Oleme auditeerinud AS-i Starmani ja tema tütarettevõtte (edaspidi „Grupp”) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2008 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet, aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne on lisatud meie poolt identifitseerituna käesolevale järeldusotsusele.

Juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatuse kohustuseks on raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õiglane esitamine kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite nõuetega. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamislike hinnangute tegemine.

Audiitori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunde, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avalda arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

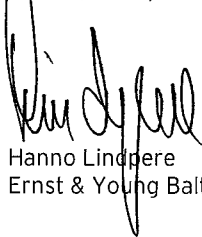
Arvamus

Meie arvates kajastab lisatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Grupi finantsseisundit seisuga 31. detsember 2008 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega.

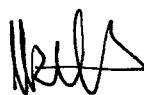
Järeldusotsus muude juriidiliste ja regulatiivsete nõuete osas

Meie audit on läbi viidud eesmärgiga avaldada arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele. Finantsinformatsioon AS-i Starman kui emaettevõtte kohta on esitatud lisades 23-26, mis on nõutud Eesti raamatupidamise seadusega, aga ei ole nõutud osana konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, mis on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega. Nimetatud finantsinformatsiooni osas on rakendatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise protseduure ning meie arvates on täiendav finantsinformatsioon koostatud kõigis olulistest osades kooskõlas Eesti hea raamatupidamise tavaga ja arvestades konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet tervikuna.

Tallinn, 20. aprill 2009

Hanno Lindpere
Ernst & Young Baltic AS

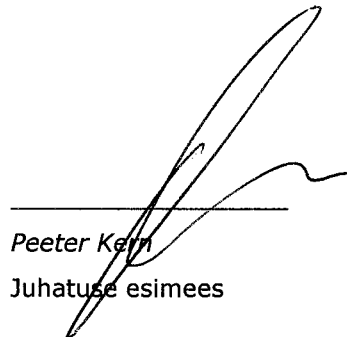

Urmo Kallakas
Vannutatud audiitor

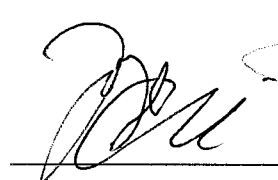
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

Juhatus teeb AS Starman üldkoosolekule ettepaneku jagada kasumit järgmiselt:

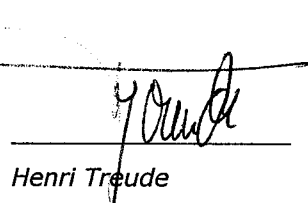
Jaotamata kasum seisuga 31.12.2008	118 261 tuhat krooni
Eraldis kohustuslikku reservkapitali	1 962 tuhat krooni
Jaotamata kasum peale majandusaasa aruande kinnitamist	116 299 tuhat krooni

_____
Peeter Kern

Juhatusesimees

_____
Rändy Hütsi

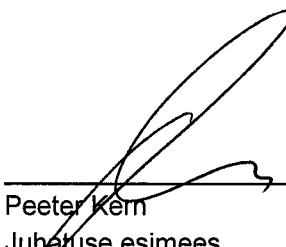
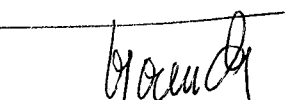
Juhatuseliige

_____
Henri Treude

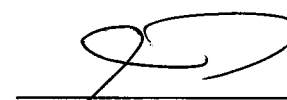
Juhatuseliige

JUHATUSE JA NÕUKOGU ALLKIRJAD 2008 MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Käesolevaga kinnitame AS Starman 2008. a. konsolideerimisgrupi majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust:

Peeter Kern
Juhatusesimees
Rändy Hütsi
Juhatuseliige
Henri Treude
Juhatuseliige

Käesolevaga kinnitame, et oleme üle vaadanud AS Starman 2008. a. konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande:

Krisztina Havas
Nõukoguesimees
Indrek Kuivaltik
Nõukoguliige
Rain Lõhmus
Nõukoguliige
Fred Martin
Nõukoguliige
Tamas Szalai
Nõukoguliige

**MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EESTI MAJANDUSE TEGEVUSALADE
KLASSIFIKAATORILE (EMTAK)**

AS Starman konsolideerimata müügitulu jagunes aruandeaastal vastavalt EMTAK koodidele alljärgnevalt (tuhandetes kroonides):

EMTAK 2008	2008. a .	2007. a .
Kaabellevi teenused (61109)	150 407	127 997
Internetiteenused (61109)	103 735	92 100
Telefoniteenus (61101)	55 714	48 616
Telekommunikatsiooniseadmete jaemüük (47421)	4 488	3 650
Muu traadita sideteenus (61209)	4 007	21
Kokku	318 351	272 384